

Vi har miljøer, som gerne vil løfte denne her opgave, ligesom videnscenteret gerne vil løfte den, og jeg fatter ikke, at ministeren ikke vil bruge den model, som er præcis den samme model som i L 130, der lige har passeret direkte til tredje behandling, på det her område, netop for at sørge for, at en uafhængig, ansvarlig bestyrelse i forhold til opgavens samlede volumen sørger for, at de bedst egnede varetager den.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Det er sådan set det samme, jeg også lige ville komme ind på. Vi vil fra SF's side understrege, at det, vi netop lægger op til, er, at selv om vi ikke bryder os om det, så – når nu videnscenteret faktisk bliver nedlagt – siger vi, o.k., så lad os da i det mindste redde de opgaver, der skal udføres. Der er altså ikke tale om, at ændringsforslaget lægger op til, at der skal oprettes et nyt videnscenter eller noget, der ligner det, tværtimod.

Der lægges op til, at de opgaver bliver udført, og at ministeriet eller denne uafhængige bestyrelse kan gøre det. Det er for mig at se en mulighed for ministeren til at sige, jamen jeg vil meget gerne stilles frit med hensyn til, hvem der skal løse denne her opgave.

Det behøver ikke at være videnscenteret, men lad os da i det mindste sikre os, at de opgaver bliver løst, så det ikke bliver et eller andet tilfældigt flertal i Folketinget, som kommer til at dreje ligestillingen over i den retning, de gerne vil.

Hermed sluttede forhandlingen.

Kl. 19.05

Afstemning

Ændringsforslaget forkastedes, idet 46 stemte for, 57 imod.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

30) Anden behandling af lovforslag nr. L 59: Forslag til lov om ændring af lov om planlægning og lov om Hovedstadens Udviklingsråd. (Ændring af reglerne om landzoneadministration og reglerne om planlægning til butiksførmål).

Af miljøministeren (Hans Christian Schmidt). (Fremsat 24/1 2002. Første behandling 6/2 2002. Betænkning 15/5 2002).

Der var stillet 24 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Carsten Hansen (S):

Det er anden gang, vi behandler planloven her i parlamentet. Vi må sige, at planloven er en af de vigtigste love, vi overhovedet har, og det er den, der giver overblik og helhed. Ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt må det også være en forudsætning, at alle får lige behandling alle steder i loven. Det må ikke være sådan, at et konkret forhold mellem lokale interesser og lokale myndigheder er afgørende for et ja eller nej i konkrete sager, og derfor frygter vi hos os, at landzonekompetencen, der ifølge det her forslag vil overgå til kommunerne, vil betyde meget spredt og tilfældigt byggeri, som også vil skade og skæmme landskabet, og med det, der er lagt op til, også vil give nabokonflikter samt nogle helt utilsigtede naturkonsekvenser.

Vi synes, at vi står over for nogle voldsomt store naturmæssige og miljømæssige udfordringer i det åbne land, som Wilhjelmudvalget jo har leveret en massiv og en grundig dokumentation for. De pågældende bestemmelser har kun fungeret siden regionplansrevisionen i 2001. Derfor er det i hvert fald efter vores mening ikke muligt at vurdere den virkning, de har haft, og det havde været hensigtsmæssigt at vente med en evaluering, til de var blevet gennemført.

Men i stedet for en grundig analyse af opgavens omfang og karakter og nogle fremadrettede bud er VK-regeringens forslag udelukkende en række lappeløsninger, der ikke giver svar på de udfordringer, som vores land står over for,

hverken hvad angår miljø, bosætning, rekreative udfoldelsesmuligheder eller adgang til naturen samt ikke mindst den kulturhistoriske arv. Derfor ser vi det her forslag som en forringelse på stort set alle punkter.

Vi mener også, at det foreliggende lovforslag faktisk indebærer de mest omfattende ændringer siden den første planlov. Lovforslaget er efter vores opfattelse kortsynet; det er upræcist; det er stik imod de visioner, der ligger i den nuværende planlov og bidrager ikke, hverken miljømæssigt eller udviklingsmæssigt, til en positiv udvikling. Derfor kan vi som sagt ikke støtte forslaget.

SF har jo været ude at annoncere, at de ville have en folkeafstemning på det her område. Vi må sige, at for vores vedkommende kan vi godt forstå SF, fordi det er et forslag, som har vidtrækkende konsekvenser, men vi vil da sige, at der også er en række ting, der taler imod, at man skal bruge dette instrument, som en folkeafstemning nu er. Men jeg vil godt sige herfra, at vi selvfølgelig overvejer argumenterne for og imod og har stor forståelse for det, SF har sagt her.

Hvis vi så kigger på enkeltelementerne i det – jeg har været inde på landzonekompetencen – vil jeg godt sige, som jeg indledte med, at planloven faktisk er rygraden i den danske miljøpolitik, og vi mener, at kompetencefordelingen mellem stat, amt og kommune er en helt central del af planloven. Forskningscenter for Skov & Landskab foretog i 1999 en undersøgelse af administrationen af landzonebestemmelserne, hvor sagsbehandlingen i seks kommuner og i to amter blev minutløst gennemgået, og man konkluderede, at der er opbygget en betydelig ekspertise i amterne vedrørende administrationen af landzonebestemmelserne, men at en sådan ikke eksisterer i kommunerne.

På den baggrund er vi i hvert fald meget imod de forringelser, vi ser i det her forslag. Ikke mindst er vi meget bekymrede for, om de små kommuner kan modstå det pres, det jo er, når en lokal virksomhed eller andre vil have lov til at bygge eller gøre andre ting. Vi er i hvert fald bange for det, og vi så, hvad der skete under de forsøg, der var tilbage i 1980'erne.

Hvis vi kigger på udvidelsen af mindre virksomheder, der skal etableres i det åbne land, må vi sige, at der under udvalgsarbejdet er sket en præcisering af retten til uden landzonetilladelse at udvide mindre virksomheder eller at opføre andre bygninger. Men det er kritisabelt, at miljø-

ministeren melder klart ud, at når der skal søges en landzonetilladelse til en udvidelse, skal der som udgangspunkt altid gives tilladelse, siger ministeren, om end kommunen får mulighed for at fastsætte vilkår for en tilladelse.

Kl. 19.10

I det fremsatte lovforslag er kommunernes eneste mulighed for at forhindre en uønsket udvidelse af en eksisterende virksomhed det, man kunne kalde et § 14-forbud. Og det er den mulighed, kommunerne erfaringsmæssigt er tilbageholdende med at anvende. Det mener vi er en stor svaghed i det her lovforslag.

Den ret til at indrette og udvide virksomheder og til at bygge ekstra boliger på alle landbrugsejendomme uanset beliggenhed vil medføre, at det bliver næsten umuligt at varetage beskyttelsesinteresserne, som kommunerne er udpeget til i regionplanen, og det vil efter vores opfattelse yderligere lægge et u hensigtsmæssigt pres på vores miljømæssige ressourcer.

Det medfører mere industri, øgede naboproblemer, øgede trafikproblemer og et dårligere miljø stik imod alle anbefalinger. Samtlige går imod udbygning af sådanne industrivirksomheder. De hører hjemme i industrikvartererne; de hører søreme ikke hjemme i det åbne land. Ja, selv landbruget har været betænkelig ved det her. Men det har åbenbart ikke gjort noget som helst indtryk på de nuværende magthavere.

Så er der forslaget om gyllebeholderne – ja, og undskyld at det er så vidt forgrenet, men det er jo forslagets indhold; vi havde gerne set, det var delt i to og forstår ikke, at miljøministeren ikke har villet lytte til næsten alle andre partier end støttepartiet og regeringspartierne med hensyn til i det mindste at få delt lovforslaget. Man kunne jo have risikeret, at der var elementer, vi kunne have stemt for. Men man har ikke villet høre.

Så må vi sige, at det her med gyllebeholderne vil jo landskabsmæssigt, naturmæssigt få vidtrækkende konsekvenser. Og så er der en anden ting. Jeg synes også, det vil få æstetiske konsekvenser. Man vil komme til at se en lang række af, man kunne nærmest sige forkert placerede gyllebeholdere. De kommer til at ligge ude i naturen ligesom bunkers ovre ved Vestkysten.

Selv om der ifølge forslaget også skal tages landskabsmæssige hensyn, og at der nu efter opfordring fra os andre er blevet indført krav om fjernelse, når en sådan gyllebeholder ikke skal bruges mere, er betingelserne alligevel så uklare, at det efter vores mening vil give en utilstrække-

lig sikring af naturen. Desuden vil en afskærmende beplantning ikke være nok. Jeg tror, det vil medføre massive problemer. Vi hører næsten daglig om ammoniakforurening af sårbare områder.

Endelig viser kommunernes tilsyn, at mange gyllebeholdere, som lovmæssigt set skulle være afdækket, ikke er blevet det endnu. Så dette forslag vil føre til øget ammoniakbelastning af sårbar natur, også stik imod Wilhjelmudvalgets rapport.

Når vi så kommer til det næste, opførelse af aftægts- og medhjælperboliger uden for landzone, har vi her i virkeligheden fat i den værste del af det her lovforslag. Efter at der er blevet rettet til på VVM og bygningsredegørelse, er der dog sket noget. Men kigger vi på det svar, som jeg har fået fra ministeren om, at der umiddelbart vil være ca. 36.000-37.000 landbrug, som kan opføre en aftægts- eller medhjælperbolig uden landzonetilladelse, dog kun en af slagsen, vil det betyde rigtig, rigtig mange ekstra boliger. Men når ministeren så også i sit svar skriver, at som udgangspunkt skal alle have tilladelse, også dem under 30 ha, så taler vi altså om 140.000 ekstra boliger i det åbne land.

Alene på Fyn har jeg undersøgt – det er meget relevant – at der er 15.000 landbrug. Vi snakker om byer, om bebyggelser, der er større end Nyborg eller Fåborg Kommune. Det er ganske, ganske alvorligt og vil også give landbruget en række alvorlige problemer. Derfor har man også fra landbrugets side insisteret på, at det her var et krav, der skulle tages ud.

Alt i alt må vi sige, at det er et forslag, vi ikke kan støtte, og vi må også sige, at det er for lidt, for slapt og for ringe, det, som er kommet, og at det er de mest omfattende ændringer siden den første planlov. Som jeg sagde, er forslaget kortsynet, upræcist og stik imod de visioner, som ligger i den nuværende planlov, og det bidrager ikke hverken miljømæssigt eller udviklingsmæssigt til en positiv udvikling.

Vi mener så i øvrigt også og synes, at vi kan konstatere – da vi havde førstebehandlingen, havde vi ikke høringssvarene – at man har hastet det igennem. Man har ikke ønsket at have baggrund i et omfattende analysearbejde. Og det er for os så uforståeligt, at vi – selvfølgelig med de begrænsninger, der ligger omkring folkeafstemninger – vil overveje SF's forslag.

Vi synes, det er vigtigt, at der kommer lys på denne her sag. Og vi må også sige, at vi synes ikke, at planloven – heller ikke i offentligheden –

egentlig har fået den debat, som den her lov og det her lovforslag i virkeligheden kunne fortjene.

Kl. 19.15

Jeg vil også minde ordførerne fra regeringspartierne om de procedurer, der var under den tidligere miljøminister, hvor der var en lang og omfattende tradition for, at vi samarbejdede, man lavede analyser, vi fik Wilhjelmrapporten for ganske nylig. Man har fuldstændig overhørt og overset samtlige organisationer på området, Wilhjelmudvalget osv. Her drejer det sig om, at nu er der kommet nye »rulere« på Borgen og nu majoriserer man sig igennem.

Jeg anerkender, at der er et par enkelte af ændringsforslagene, som er forbedringer. Jeg synes, flere af ændringsforslagene er forbedringer. Vi stemmer stort set for dem alle sammen, men må stemme imod det samlede lovforslag. Der er dog sket lidt forbedringer.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

I Venstre er vi enige i, at denne planlov er ryggraden i planpolitikken i Danmark, og derfor mener vi også, det er vigtigt, at det er kommunalbestyrelserne og kommunalbestyrelsesmedlemmerne, som får indflydelse på det her.

Den 20. november sidste år var der kommunalvalg, og der blev valgt en masse kommunalbestyrelsesmedlemmer, også socialdemokratiske. Så jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Carsten Hansen: Hvad er der galt med disse kommunalbestyrelsesmedlemmer? Hvad er der galt med disse kommunalbestyrelsesmedlemmer, så de ikke kan administrere lokalplanlægningen?

Der er jo også valgt mange socialdemokratiske kommunalbestyrelsesmedlemmer. Hvorfor kan de ikke lave en ordentlig lokalplanlægning, disse socialdemokratiske kommunalpolitikere?

(Kort bemærkning).

Søren Gade (V):

Jeg kunne forstå på hr. Carsten Hansen, at Socialdemokratiet stemte imod det samlede lovforslag, men alligevel kom han i sit indlæg ind på, at der var visse delelementer, som man godt kunne støtte fra Socialdemokratiets side. Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Carsten Hansen, hvilke elementer det så er i L 59, som man i givet fald kunne støtte fra socialdemokratiske side.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Lad os starte bagfra med hr. Søren Gade. Jeg vil sige, og det viser alle de mange ændringsforslag jo også, at selv miljøministeren og Venstre og De Konservative er blevet klogere undervejs. Vi har påpeget mange svagheder ved det her lovforslag.

Men der er en lang række ting, jeg skal ikke remse alle op, hr. Søren Gade kan jo selv læse betænkningen og ændringsforslagene, blot sige, at de ændringsforslag, der er kommet, alle trækker den rigtige vej; det skal der ikke herske tvivl om. Der er et enkelt, som vi ikke kan støtte, men ellers synes vi, at ændringsforslagene trækker den rigtige vej. Det er bare ikke nok. Vi synes, at man er gået for langt.

Jeg kunne så fortsætte og sige til hr. Eyvind Vesselbo, at vi har stor tiltro til det kommunale selvstyre. Der er bare en række opgaver, sådan er det på en masse andre områder, hvor vi jo heller ikke har overladt det til det kommunale selvstyre at føre forhandlingerne, og vi mener at kunne se også af de frikommuneforsøg, som hr. Eyvind Vesselbos parti satte i gang i 1980'erne, da det var med i regeringen, at de små kommuner ikke kan modstå krav om udvidelse af virksomheder, krav om placering af boliger andre steder.

Vi mener faktisk, at landzonekompetencen ligger rigtig flot, hvor den har ligget, og vi har jo ikke engang fået den nuværende planlov evalueret, for den gjaldt jo kun for 2001, og vi har ikke set evalueringen.

Jeg synes, det ville have klædt denne regering, om man havde ventet med at ændre det her og måske havde taget Wilhelmrapportens konklusioner med ind i det, man har gjort. Men man har ikke ønsket det. Hele vejen har man gjort, som man selv ville, men er dog blevet klogere på en række områder, bare eksemplet med, at gyllebeholdere ikke skulle fjernes, der skulle ikke tages landskabelige hensyn. De kunne sådan ligge frit, hvor man ville. Det vidner da om, at det var uigennemtænkt, at det var hurtigt, at det var forhastet. Uden hørings svar måtte vi først behandle, osv.

Det her har været ren ideologi, det har ikke været et spørgsmål om saglighed undervejs.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

I politik er det godt, at man får klarhed over, hvor vandene skiller. Og i den her sag skiller

vandene ved tillid. Tillid til kommunalpolitikere, tillid til de lokale valgte repræsentanter, og det sagde hr. Carsten Hansen jo ganske klart: Vi har ikke tillid til, at de lokale kommunalbestyrelsesmedlemmer kan klare den her opgave.

Kl. 19.20

Så jeg vil gerne spørge hr. Carsten Hansen: Hvilke andre områder vil man fratage kommunalbestyrelsesmedlemmerne mulighederne for at styre, skoleområdet, ældreområdet eller sportsområdet? Hvilke andre områder kan kommunalbestyrelsesmedlemmerne ikke klare?

Jeg vil godt spørge hr. Carsten Hansen: I perioden fra Anden Verdenskrig og frem til i dag er antallet af landbrugsejendomme faldet fra 200.000 til 55.000, og hvis man regner det om til mennesker, er det ca. en halv million, alt afhængig af hvor mange der bor på ejendommen. Mener hr. Carsten Hansen ikke, at der er plads til flere mennesker ude på landet?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Det er jo ikke særlig opmuntrende at høre, hvor stor tilliden er til det kommunale selvstyre, når man hører Carsten Hansens ordførertale og efterfølgende svar.

Jeg sidder selv som medlem af en kommunalbestyrelse, og da vores udmærkede miljøminister på et tidspunkt sendte brev ud til alle kommunerne, hvor han spurgte, om de ikke kunne lave en liste over, hvad der var af problemer, man kunne tage fat på, var listen i den kommunalbestyrelse, som for øvrigt er socialdemokratisk ledet, meget, meget lang. Jeg tror faktisk, at den var på 16 tætskrevne sider. Og en stor del af de emner, der blev taget op, var netop emner, som vi i dag med det her forslag har mulighed for kommunalt at få større indflydelse på.

Jeg må spørge hr. Carsten Hansen: Hvad er der galt i, at de, der ved, hvor skoen trykker, også tager ansvaret?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Nu skal vi åbenbart til at gøre spørgsmålet om planloven til et spørgsmål om kommunal tillid. Det agter jeg ikke at gøre. Jeg har stor tillid til de folkevalgte. Jeg har i øvrigt flere venner, der er folkevalgte, også i kommunalbestyrelser, og jeg har stor tillid til dem.

Men der er jo en række opgaver, som vi her i landet har besluttet ligger forskellige steder, og det er vel dér, vandene skiller. Det er sådan set

fair nok. Vi er bare bange for, at vi vil se en lang række uheldige eksempler på virksomheder, boliger osv., som bliver forkert placeret, og som bliver til stor gene for landbruget.

Det er vel et faktum, at en række landbrug for at være rentable i dag skal op på en vis størrelse. Og nu vil man altså begynde at se nye landsbyer – det er jo, når de er over fire, er det ikke sådan? – som vil skyde op rundt omkring. Vi vil se det ved virksomheder og andre steder, hvor der udvides, uden at man har ønsket det, for det kan de gøre ifølge det her. Og vi vil se, at der vil være store problemer med at administrere det, især i mange af de små kommuner, som i forvejen er ret hårdt presset både økonomisk og administrativt. Og det mener vi er forkert.

I øvrigt har man evalueret på det her. Man har set, hvordan landzoneadministrationen har været, og det viser sig, at også efter den gamle lov forløber det i langt de fleste tilfælde, helt op imod 80 pct. af tilfældene, uden problemer ude omkring. Så er der nogle ganske få sager, hvor landzonemyndighederne har måttet gribe ind. Og det er vel fair nok, at man har et overordnet regionalt hensyn, hvor der er nogle, som varetager og er forpligtet til at udarbejde en regional regionplan. Sådan må det være. Det har jeg ingen problemer med.

Lad os så også tage andre områder. Vi har gymnasierne, vi har sygehusvæsenet, vi har en lang række opgaver, som ligger ude i amterne, som jeg mener de varetager bedre end kommunerne. Og det tror jeg da at der er bred enighed om. Jeg ved ikke, om hr. Eyvind Vesselbos parti har planer om at fjerne gymnasierne fra amterne og lægge dem ud til kommunerne eller hvad. Sådan er der jo forskellige opgaver, og sådan må det være.

Lad mig bare sige til hr. Ulrik Kragh, at det er sådan, at det er de 20-30 største byer i det her land, der vil blive de klare vindere af det her. Det er udviklingen, man vil sætte i stå ude på landet. Og det er bl.a. det, vi også har så meget imod.

(Kort bemærkning).

Rikke Hvilshøj (V):

Jeg kan forstå på hr. Carsten Hansen, det siger han i hvert fald her fra talerstolen, at han har tillid til det kommunale selvstyre. Men det er ikke noget, som bliver udtrykt gennem det, som jeg så forventer og kan forstå at Socialdemokratiet vil stemme i dag.

Alligevel har hr. Carsten Hansen sagt, at hvis det her lovforslag blev delt op, kunne der da godt være ting, man var for. Vi har ikke helt fundet ud af, hvad det kunne være ud over nogle ændringsforslag, og det er sådan set det, jeg gerne vil forsøge at få afdækket i kombination med den her tillid til kommunalbestyrelserne:

Hvis vi kigger på reglerne om planlægning til butikksformål, er kommunernes mulighed for at råde over bykernerne stadig væk inden for nogle rammer og nogle klare regler – det er jo ikke udtryk for, at der bliver anarki på det her område – er det så her, man måske kunne forestille sig, at hr. Carsten Hansen trods alt har tillid til, at kommunalbestyrelserne selv kunne finde ud af det i de byer, som de selv regulerer?

Kl. 19.25

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg vil godt sige til hr. Carsten Hansen, at selv med den venlige fynske accent, lyder det lidt arrogant, når hr. Carsten Hansen siger, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne ikke kan modstå presset fra lokale interesser. Det er da en mærkelig påstand at komme med, at kommunalbestyrelsesmedlemmer ikke skulle kunne varetage deres hverv.

Jeg vil gerne igen stille spørgsmålet: Hvorfor har hr. Carsten Hansen ikke tillid til de kommunalbestyrelsesmedlemmer, der bliver valgt rundt omkring i landet? Som jeg sagde i starten, er der også mange socialdemokrater, så hvis man ikke har tillid til Venstrekommunalbestyrelsesmedlemmer, kunne man vel have det til sine egne.

Så svarede hr. Carsten Hansen ikke på det spørgsmål, jeg stillede tidligere, nemlig at der siden Anden Verdenskrig er sket en reduktion af landbrugsbedrifter fra 200.000 til 55.000, hvilket svarer til omkring 500.000 mennesker. Skulle der virkelig ikke med den afvandring være plads til flere mennesker ude på landet?

(Kort bemærkning).

Freddie H. Madsen (DF):

Vi i Dansk Folkeparti er meget glade for dette lovforslag. Det er et forslag, som vi egentlig har kæmpet for i den sidste periode, i meget lang tid, og vi er særdeles glade for, at man her ved landzonetilladelse kan lægge det ud til kommunerne, således at det er kommunerne, der egenrådigt kan bestemme, hvordan og hvorledes det her skal foregå.

Vi havde for en del år siden frikommuneforsøg om landzonetilladelserne, og jeg vil godt spørge hr. Carsten Hansen, om hr. Carsten Hansen ikke er enig med mig i, at kommunerne dengang gjorde det fantastisk godt, og at man både fra kommunernes og fra amternes side var enige i, at det bedste, man kunne gøre, var, at landzonetilladelserne blev ude i kommunerne i stedet for at blive tilbageført til amterne?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Ministeren skriver selv i sit lovforslag i bemærkningerne, at vinderne vil blive de 20-30 største byer i det her land. Det er også angivet i høringssvarene fra stort set samtlige rundtomkring. Det er ikke en udvikling, vi ønsker. Vi ønsker, at der skal være forskel på by og land. Og der er ingen som helst tvivl om, at byerne har flyttet sig og der er kommet øgede begrænsninger på, hvad der kan være ude på landet. Det har vi ønsket, og det har der indtil regeringsskiftet været bredt flertal for i Folketinget. Sådan er det. Det er vel fair nok.

Til fru Rikke Hvilshøj skal jeg sige, at der er ingen tvivl om, at med de ændringer, der er kommet ind om bykernerne, definering af bymidter osv., er det et bedre forslag, end det oprindeligt var. Det skal der ikke herske tvivl om. Efter en massiv påvirkning af de danske købmænd, af partierne herinde, en lang række samråd om spørgsmålet osv. tror jeg, at selv miljøministeren er blevet klogere på området.

Vi synes, at der her er sket en forbedring, det må vi sige. Der skal heldigvis en VVM-redegørelse til, man kan ikke bare bygge over 3.000 m². Det var også det, vi påpegede under førstebehandling. Men samlet set er forslaget slet ikke godt nok. Vi syntes, at det, der var i forvejen, var langt bedre.

Til hr. Eyvind Vesselbo: Om der er 200.000 eller 55.000, er jo ikke det, det handler om. Det handler om, at man frit og som udgangspunkt kan få lov at placere aftægts- og medhjælperboliger. Er det 140.000, vi taler om! Så ved jeg godt, at der er indsat en 30 ha-grænse, det er dog en lille smule begrænsende. Men når ministeren så selv i sine bemærkninger skriver, at de som udgangspunkt altid skal have en tilladelse, så har vi spurgt: Hvad er forskellen? I øvrigt kan vi risikere, at det ender med, at en række af dem kan frastykkes. Jeg ved godt, at der er kommet en lille smule opbremsning på det også.

Alt i alt kan vi ikke stemme for forslaget, og det var også et svar til hr. Freddie H. Madsen.

(Kort bemærkning).

Søren Gade (V):

Nu er det, jeg begynder at blive en lille smule forvirret over de socialdemokratiske argumenter for at stemme nej. Først siger hr. Carsten Hansen, at der vil komme 140.000 nye boliger på landet ved indførelse af loven. Derefter siger hr. Carsten Hansen, at den nye planlov vil sætte udviklingen i stå på landet. Der er dér, jeg ligesom siger, at der er noget, der ikke helt hænger sammen. Jeg kunne godt tænke mig at vide: Sætter loven udviklingen på landet i stå, eller kommer der nye mennesker derude?

Kl. 19.30

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Ulrik Kragh, derefter hr. Søren Egge Rasmussen, som jeg glemte før.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Nu har hr. Carsten Hansen i et par svar valgt at udnævne de 20-30 største byer som vindere. Det ville da være skønt, hvis det var sådan, at Socialdemokratiet også kunne være med til at stemme for noget, hvor der var vindere.

Men lad så os tage fat i den anden del, nemlig hvad der foregår på landet. Når det er sådan, at hr. Carsten Hansen har så ondt af, at man får lugten og gyllen væk fra landbrugsbygningerne og ud på marken, hvem er det så, der bliver vindere, når der samtidig er de forudsætninger, der hele tiden har været fra vores side, at der skulle være naturrigtig placering, nabohearinger osv., så man ikke generede hinanden?

Et andet eksempel ude på landet er eksemplet med medhjælperboliger og aftægtsboliger. Vi havde et eksempel fra Kolding med den handicappede søn, der ikke kunne få lov til at blive etableret med sine forældre i nærheden, er det den form for personer, som man ikke ønsker skal have muligheden?

(Kort bemærkning).

Søren Egge Rasmussen (EL):

Det er, som om man står over for en tillidsafstemning mellem amter og kommuner. Jeg synes godt, at man kan vælge den ene part uden samtidig at udtrykke mistillid til den anden part, og derfor kan jeg godt forstå hr. Carsten Hansens betragtninger om det her. Man kan

godt sige, at amterne sådan set har gjort tingene på en så god måde, at man ikke ønsker at fratage dem opgaven.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Til hr. Søren Gade: Det er jo også det, der er misvisende i det her forslag. Vi skal behandle næsten fem lovforslag i hinanden – i hvert fald to. Det ene handler om butiksudviklingen og administrationen her. Det andet handler om en hel masse forslag.

Vi må konstatere, at det er sådan, at der nu bliver mulighed for uden nogen form for tilladelse og uden nogen form for dokumentation at bygge op til 36.000 boliger på landet. Man kan kort sagt plastre landet til med boliger. Det har selv landbrugsorganisationerne i deres høringsvar udtrykt stor, stor betænkelighed ved. Det har Venstre ikke villet lytte til. Så har man dog indsat en 30 ha-grænse, men så skriver ministeren i sine bemærkninger til forslaget, at som udgangspunkt skal alle have tilladelse!

Så er der frastykningen. Vi har stillet forslag om, at man ikke kan frastykke og tjene penge på det her, i det mindste ikke i de første 10 år. Det vil man ikke være med til at støtte. Der vil i oplandet til de store byer være en lang række landmænd, der kan tjene rigtig, rigtig mange penge.

Det med de 20-30 byer, må jeg sige til hr. Ulrik Kragh, er ikke noget, jeg har fundet på. Det er noget ministeren skriver i bemærkningerne til sit lovforslag. Vi synes, det skulle være hele landet, der blev vinderne, og ikke kun de 20-30 største byer. Det var vigtigt for os, og derfor synes vi, at det egentlig lå godt, som det lå.

Til hr. Søren Egge Rasmussen: Det er fuldstændig rigtigt. Det er en fejlplaceret debat, hvor Venstre forsøger at sige, at Socialdemokratiet skulle have mistillid til sine egne kommunalpolitikere og alle mulige andre. Men når argumenterne ikke holder, er man nødt til at forsøge at køre det over på noget andet, og det er egentlig – undskyld, jeg siger det – lidt utiltalende. Lad os nu debattere indholdet i stedet for mistillid til de kommunale politikere.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Nu oplever jeg jo næsten daglig den glæde, det er at bo ude på landet, også den glæde, at vi har en medarbejderbolig, som vi fik lov til at bygge for 30 år siden, og den glæde at bo sammen med den funktionær, som er ansat.

Derfor er det meget forvirrende, at det nu ligesom skulle være meget forkert, at det skal være sådan i fremtiden, og så spørger jeg hr. Carsten Hansen: Hvor mange boliger må der i grunden bygges på hver ejendom, og hvor mange ejendomme kan der bygges på? Vi har hørt tallene fra hr. Carsten Hansen, 140.000 og 36.000, og forresten har vi også hørt, at det er at sætte alt liv i stå på landet. Hvad er rigtigt, og hvad er forkert?

Kl. 19.35

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det er jo dejligt at lytte til en, der selv bor ude på landet. Jeg bor i øvrigt i Danmarks største landbrugskommune, det er Odense nemlig.

Men jeg vil sige til hr. Jens Kirk, at når vi snakker om detailhandel, skriver ministeren selv det, jeg har forsøgt at sige, og som i hvert fald alle ordførerne på området godt ved: der vil været nogle vindere. 20-30 af de største byer vil blive de klare vindere på grund af dette forslag.

Derudover har ministeren i et svar til mig også sagt, at der vil være 36.000 ejendomme på over 30 ha, der uden nogen form for dokumentation kan bygge en ekstra bolig. De kan bygge én pr. ejendom, og der vil alt i alt være 136.000 eller 140.000, der kan bygge en ekstra bolig, og det er ganske mange.

På Fyn, hvor jeg som nævnt kommer fra, vil det betyde, at vi får en bygningsmasse i landdistrikterne, der er større end Faaborg Kommunes samlede antal huse. Det er da ganske voldsomt, og selv hr. Jens Kirks egne organisationer har gjort opmærksom på, at forslaget er et mismask. Man ønsker ikke alle de ekstra boliger og udvidelsen af alle de industrier, som burde ligge i industriområderne og ikke ude på landet.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jamen det er jo fantastisk, at Odense nu er blevet til en landsby. Det må være en af de lidt større.

Men her snakker man byplanlægning, og så kommer man igen tilbage til landet. Hvad er det, man siger i Socialdemokratiet? Før havde man glæde af samarbejdet, og der er ikke for mange derude i forvejen, så kunne man da ikke få glæde af samarbejdet igen?

Det er lidt betonagtigt at høre hr. Carsten Hansen sige, at det og det har vi nu engang vedtaget her i Folketinget. Men tyder lovgivningsarbejdet ikke på, at ikke alt, hvad vi vedtager her i

Folketinget, varer evigt? Kommer vi ikke somme tider på bedre tanker, og kunne det her ikke også være en god tanke set fra hr. Carsten Hansens side?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Nu skal jeg vare mig for at kalde Odense en landsby, men vi har dog Den fynske Landsby, som jeg kan anbefale hr. Jens Kirk at besøge. Men Odense er faktisk den største landbrugs-kommune på Fyn, for det er den, som har flest landbrug. Sådan er det altså, det kan hr. Jens Kirk selv undersøge.

Der er da ingen tvivl om, at vi kan komme på bedre tanker, og jeg skal sige helt klart og utvetydigt: Hvis vi kommer til regeringsmagten igen, ændrer vi dette miskmask. Det skal man vide ude rundt omkring. Det skal stå funklende klart, at lige så snart vi får magt, som vi har agt, vil vi sammen med et bredt flertal af partier ændre loven. Det står fuldstændig klart.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jamen så glæder det mig meget, at vi nu får dette lovforslag vedtaget, og jeg kan kun anbefale folk at gøre brug af det så hurtigt som muligt. Om et år eller to vil man opleve, hvilken fornøjelse det vil være at bo på landet. Nu får to familier igen lov til at bo sammen på landet, det er længe siden, man har prøvet det, så gå endelig i gang.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg skal blot sige til hr. Jens Kirk, og jeg prøvede det også i min ordførertale, at man har undersøgt administrationen af landzonen. Det viser sig, at i næsten 80 pct. af tilfældene, helt nøjagtig 76 pct., har man fået lov mod dokumentation. En række sager gik så videre til Naturklagenævnet og amterne osv., men i langt de fleste tilfælde har man fået lov, når der har været et dokumenteret behov.

Men et af problemerne her er, at nu skal der ingen dokumentation til. Man kan efter ganske kort tid udstykke en sådan bolig, og det vil give store problemer. Jeg synes, at det, der bliver sat ind i loven, er for vagt, for svagt og for slapt med hensyn til, hvordan man kan udstykke. Hr. Jens Kirk kan bare vente og se.

Det, der også er et problem med lovforslaget, er i virkeligheden, at vi ikke kan rulle det hele

tilbage, når først boligerne ligger der, hvilket hr. Jens Kirks egne organisationer jo også har udtrykt stor, stor betænkelighed ved i høringsvaret, som jeg skal gå ned og finde. Derfor skal jeg allerede nu give det klare tilsagn herfra, at vi vil forsøge at ændre loven, og vores kamp hører ikke op her og nu. Vi stemmer for de forbedringer, der ligger i lovforslaget, men lige så snart vi får magt, som vi har agt, ændrer vi loven.

Kl. 19.40

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg tror, vi er færdige med denne ordfører, og nu skal jeg spørge regeringspartiordførerne, om de agter at tage ordet som ordførere og dermed give andre medlemmer af Folketinget lejlighed til at stille kritiske spørgsmål til dem, eller om de ikke agter at gøre det.

Folketingets regler er, som jeg har understreget flere gange, bygget sådan op, at når man tager ordet som ordfører, har man fuld ret til at stille kritiske spørgsmål til andre partier, men så åbnes der altså mulighed for, at der også kan stilles kritiske spørgsmål til én selv.

Derfor spørger jeg endnu en gang: Ønsker regeringspartiernes ordførere ordet som ordførere? (*Ophold*). Hvis det ikke er tilfældet, er det fru Margrete Auken for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det må være klart, at debatten ikke kan sættes i stå af nogle, der ikke vil føre debatten på den måde.

Da vi i sin tid indførte den regel, at man kun kunne rette korte bemærkninger til ordførerne, at man ikke kunne gøre det på kryds og tværs, var forudsætningen selvfølgelig, at alle udviste en ordentlig opførsel. Derfor må vi nu have mulighed for, og det er der også opbakning til, at stille korte spørgsmål til de ordførere, der nu har været så aktive mod Socialdemokratiet.

Et spørgsmål, som det er helt afgørende at få ind i billedet, er, om man har tillid til kommunerne. Man har jo frataget kommunerne de redskaber, de tidligere har haft til at beskytte det åbne land. Nu skal der ikke længere gives tilladelser, og der er al mulig grund til at frygte, at det, vi åbner for nu, bliver det, der f.eks. truede for nogle år siden, da man i Holmsland Kommune ville lave Holmsland Klit om til Lille Hamburg. Ja, jeg ved godt, at der er Venstrefolk, der vil sige: Nå ja, hvad så? Hvis man vil lave

Holmsland Klit om til Lille Hamburg, skal man vel også have lov til det.

Det, man gør nu, er, at man fjerner de redskaber, der skal til for at beskytte det åbne land. Det, som gør Danmark til noget fuldstændig enestående, er Venstre nu i gang med at få ødelagt hurtigst muligt.

Første næstformand (Svend Auken):

Alle kan jo efter det sidste indlæg se, at det er en rodet debatform, vi får.

Nu vil jeg give ordet til hr. Aage Frandsen som ordfører for SF og endnu en gang appellere til regeringspartierne om at melde sig og give andre partier lejlighed til at svare eller stille kritiske spørgsmål.

Aage Frandsen (SF):

Som vort partis miljøordfører, hr. Jørn Jespersen, gav udtryk for ved førstebehandlingen, er dette her et af de mest vidtgående lovforslag, som Folketinget har vedtaget. Alt tyder jo på, at det bliver vedtaget med et begrænset flertal, men dog et flertal, og det ser også ud til, at det bliver vedtaget stort set uden ændringer i forhold til det, der blev fremsat i sin tid, og at de ændringsforslag, som et mindretal i Folketinget, nemlig Socialdemokratiet, SF, Det Radikale Venstre og Enhedslisten har stillet, bliver stemt ned.

Det er derfor en meget, meget vidtgående ting, der er tale om, og det, der er det ubehagelige ved det vidtgående, er bl.a., at vi ikke rigtig ved, hvad det vil ende med, fordi det er en række ting, der kan udvikle sig på en bestemt måde, som vi ikke kan forudse på indeværende tidspunkt. Det er selvfølgelig et spørgsmål, hvordan det danske land kommer til at se ud om 10, 20, 30, 40 og 50 år, hvis dette lovforslag vedtages, og loven ikke ændres i løbet af nogle år. Hvordan bliver det land, som vores børn og børnebørn og oldebørn kommer til at opleve, i forhold til det, vi kender?

I betænkningen har mindretallet fremført en række synspunkter og bl.a. fremhævet, at det danske landskab er smukt og en kilde til store oplevelser. Man kan sige, at landskabet er en ressource, men også en ressource, der er svundet ind de seneste 50 år. Det fremhæves også, at planloven er en af de vigtigste og mest effektive bremsere for en udvikling, der udvisker forskellene mellem land og by.

Vi er jo nogle, der bor på landet, og vi bor på landet, fordi vi elsker at bo på landet og ikke ønsker en sammenblanding af land og by. Jeg me-

ner, det er meget vigtigt at understrege, at hvis man vælger at bo i en by, får man de fordele og de ulemper, det fører med sig, og bor man på landet, har man valgt en anden livsform. Man kan ikke få alt, når man bor på landet, og man skal heller ikke have det. Det er dét, der er så godt ved at være på landet.

Derfor er det virkelig en meget vidtgående lov, for vi ved jo ikke, i hvor stor udstrækning udviklingen vil tage fart. En af Venstres mange ordførere, hr. Jens Kirk, fremhævede, at nu skulle man bare gå i gang med at bygge boliger derude. Ja, det kan man godt forestille sig, men jeg synes ikke, det vil blive smukt ude på landet.

Man kan få gylletanke til at ligge rundt omkring i det åbne land, og jeg synes ikke, det bliver smukt. Der vil blive butikcentre, som vil bidrage til at lukke de få butikker, der endnu findes ude på landet, for der vil selvfølgelig komme et pres. Sådan vil der ske en række ændringer.

Kl. 19.45

Med hensyn til diskussionen om kommunerne er det fuldstændig meningsløst at sige noget om, at man ikke har tillid til kommunerne, at man synes, det skal ligge i amterne, og at det er bedst, det ligger i amterne. Grunden til, at der er ting, vi afgør i Folketinget, er jo netop, at vi synes, der er noget på landspolitisk plan, som alle skal have indflydelse på, uanset om man bor i Vestjylland eller i København. Vi har jo et fælles land. Når det drejer sig om planlovgivning, ligger det i amterne, og det synes vi er godt, fordi man i højere grad tager nogle generelle hensyn end de nære hensyn, man kan tage i en kommune. Det er derfor, vi har den opdeling.

Man kan selvfølgelig godt mene, at man vil have en anden opdeling, og jeg ved også, at når nogle vil have, at ansvaret skal ligge i kommunerne, skyldes det et ønske om, at der skal arbejdes meget mere med de ting, og at man skal være meget mere åben. Men vi, der bor på landet, ser jo indimellem, at kommunalbestyrelsen er uenig i noget af det, andre mener, og tillader nogle ting og sager, fordi det er så svært at sige nej i en kommunalbestyrelse. Det ser vi, men derfor er der da ikke mistillid til kommunalbestyrelsen. Det er jo heller ikke nogen hemmelighed, at også naboer kan få lidt bøvl i den forbindelse, fordi naboer kan få tilladelse af kommunen, men måske ikke ville få det af amtet.

Der er en række vidtgående ting i forslaget, men hvor vidtgående de vil være, og hvordan landet vil se ud om 10, 20, 30 og 40 år, ved vi jo

selvfølgelig ikke. Men jeg kan forstå, at der er nogle, som synes, der virkelig skal sættes fart på, så vi, der bor på landet, ikke længere skal opleve, hvordan det er at bo på landet. Det er også derfor, vi har sagt, at forslaget er så vidtgående, at ikke kun Folketinget selv burde afgøre det, men at det burde til folkeafstemning. Vi har jo en bestemmelse i grundloven, som netop er brugt en gang tidligere i en lignende sag, som bare gik i en anden retning. Det var i 1963, og vi synes egentlig, at Folketinget også skulle benytte sig af muligheden her, ved at et mindretal på 60 medlemmer begærer folkeafstemning, når lovforslaget er vedtaget.

Så er der nogle, der vil sige: Jamen det egner sig da ikke til folkeafstemning. Nu er det jo sådan, at når man ikke kan lide en folkeafstemning, siger man som regel, at forslaget ikke egner sig til det. Men det mener vi egentlig at det gør, fordi det vedrører os alle sammen, og det er noget, vi alle sammen kan forholde os til. Vil vi have en udvikling i vores samfund, som denne planlovgivning lægger op til, når den bliver vedtaget, eller vil vi have en anden udvikling? Det er i virkeligheden noget, der berører alle mennesker, og alle mennesker kan forholde sig til den.

Selvfølgelig kunne man sige: Jamen hvordan berører det dem i byerne? Jo, de skal da også have glæde af landet. De skal ligesom vi, der bor på landet, kunne glæde sig over naturen derude. De skal også kunne komme ud og se den, og derfor er det noget, som berører os alle sammen.

Netop folkeafstemningen i 1963 satte en udvikling i stå i 6-7 år, men så blev stort set alt det, der blev nedstemt i 1963, vedtaget enstemmigt i Folketinget. Det var netop nogle af de samme principper, man diskuterede ved den lejlighed. Debatformen dengang havde en lidt speciel karakter, og i dag kan man selvfølgelig også frygte, at debatformen kan få en speciel karakter, når man tænker på, hvad vi har været vidne til over for den socialdemokratiske ordfører, som blev afæsket svar på, om han ikke havde tillid til de socialdemokratiske byrådsmedlemmer, osv. osv.

Risikoen er altid til stede, når man tager en folkeafstemning, men vi synes, at når dette lovforslag er blevet vedtaget, skulle 60 medlemmer af Folketinget underskrive en begæring om folkeafstemning. Men det forudsætter jo, at det ikke kun er SF, der synes det. Det store Socialdemokrati, som i denne forbindelse er tilstrække-

ligt, skal også gå ind for det, men vi synes, at også andre partier skulle bidrage, både af hensyn til indholdet af forslaget, men også af hensyn til, at det kunne være sundt at få en folkelig debat om disse væsentlige spørgsmål: Hvordan vil vi have vores land? Vil vi have den udvikling, som vi kan frygte, og som nogle også klart har sagt, at de ønsker? Eller vil vi have en anden udvikling, som følger tankegangen i den lovgivning, der hidtil var været flertal for, men som der ikke længere er flertal for?

Ud over det skal jeg sige, at vi selvfølgelig stemmer for den række ændringsforslag, vi selv har stillet eller støtter i betænkningen. Men de er slet ikke tilstrækkelige i forhold til det, der er nødvendigt. Vi ved også, at de bliver forkastet, og derfor stemmer vi naturligvis imod lovforslaget som helhed. Men vi appellerer til først og fremmest Socialdemokratiet, De Radikale og Enhedslisten, at man benytter sig af grundlovens mulighed for, at et lovforslag kan komme til folkeafstemning, efter at det er vedtaget, men inden det er underskrevet.

Kl. 19.50

(Kort bemærkning).

Søren Gade (V):

I hr. Aage Frandsens indlæg blev der talt om æstetik eller mangel på samme omkring gylletanke i det åbne land.

Jeg vil gerne spørge hr. Aage Frandsen, hvorfor modstanden mod gylletanke ude på markerne er så stor, når de dog står i lavningerne. Man har jo møllerne, som står stort set overalt i det åbne land, og de står på de højeste steder; det ødelægger dog mere det åbne land, end gylletankene gør.

Så vil jeg gerne spørge hr. Aage Frandsen, hvorfor det er så galt, at beslutningerne træffes så tæt på borgerne som muligt. Og afslutningsvis vil jeg gerne spørge hr. Aage Frandsen, om hr. Aage Frandsen virkelig tror, at det er nødvendigt at bygge en medhjælperbolig på alle de ejendomme, som har mulighed for det – altså ejendomme på over 30 ha – eller om ikke også hr. Aage Frandsen tror, at det er et spørgsmål om penge, altså behovet for medhjælp og så den økonomiske side af det.

Er det ikke således, at det bliver et betragteligt færre antal ejendomme, der vil blive udbygget end de 140.000, alternativt 36.000, som vi nu har hørt her i debatten?

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg vil gerne sige til hr. Aage Frandsen, og det bliver så også et svar til fru Margrete Auken, at Venstre ikke har ændret opfattelse i denne sag fra førstebehandlingen, og der er nu kommet en række ændringsforslag, som vi stemmer for. Derfor finder jeg ikke anledning til at tage ordet som ordfører i denne sag, men er villig til at drøfte sagen med ordførerne fra Socialdemokratiet, SF og andre partier.

Hr. Aage Frandsen sagde, at i kommunalbestyrelserne tillader man noget, fordi man ikke kan sige nej, det gør man på det her område. Jeg vil gerne spørge hr. Aage Frandsen: Gør man også det på andre områder i kommunalpolitik, at man tillader noget, fordi man ikke kan sige nej til forældrene eller til de ældre eller til sportsfolkene? Og er det sådan, at SF også kunne tænke sig at fratage dem nogle muligheder for at få indflydelse, og gælder det også for SF's kommunalbestyrelsesmedlemmer, at man ikke har den tillid?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg er nødt til at sige, at jeg synes, det er en helt fantastisk debatform her, at man krydsforhører andre partiers ordførere uden selv at ville gå op og tage ordet. Det er lidt fantastisk, og det må give anledning til ændringer enten i forretningsordenen eller det, der er udstukket af Præsidiets, jeg ved ikke hvor.

Jeg vil også sige, at det er fantastisk, at i stedet for at debattere indhold, så skal vi diskutere tillid til lokalt valgte byrådsmedlemmer, det synes jeg er helt i skoven.

Så vil jeg spørge hr. Aage Frandsen i forbindelse med anbefaling af en sådan folkeafstemning, om det er, fordi man faktisk i de sidste 50 år har set, at fra at kun 5 pct. af landskabet i 1950 var berørt af store tekniske anlæg, så gjaldt det 50 pct. af landskabet i 1990. Også fordi planloven jo har været den mest effektive bremse på udbredelse af de store tekniske anlæg, især i de større byer som det område, vi er i her, men også i nærheden af Århus, Odense, Aalborg osv. Og det er i virkeligheden den bremse, man giver slip på.

Jeg vil spørge hr. Aage Frandsen, om det ikke er det, som giver anledning til det.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Der er flere ting, der peger i retning af, at vi siger, det her forslag er egnet. Det er for det første graden af, hvilke konsekvenser det kan have, at vi vælger én udvikling i forhold til en anden udvikling, vi kunne have valgt.

Hr. Carsten Hansen har selvfølgelig ret i, at man har set en bestemt udvikling, og man skal ikke bare give los. Tænk bare, hvis man havde givet los i den periode, som den her lovgivning lægger op til, hvordan det danske land så havde set ud. Jeg synes ikke, det ville være så smukt, men det er selvfølgelig forskelligt, hvad man mener der er smukt fra ét land til et andet land.

Jeg synes rent faktisk, når man tager i betragtning, hvor mange vi bor i Danmark, at det er ganske smukt, fordi vi har passet meget godt på det. Man ser jo, hvordan det er i nogle andre lande, og man må sandelig sige, at det kunne have været smukkere, men nu klasker man noget op alle steder. Det synes jeg altså ikke er smukt, men det kan godt være, at andre synes, det er smukt med en hel masse forskellige virksomheder, der ligger rundtomkring.

Kl. 19.55

Vi kunne nu vælge at sige til Venstres ordførere, at når man ikke selv gider tage ordet, så vil vi heller ikke svare. Jeg vil gerne minde Venstres mange ordførere om, at vi har haft den tradition i Folketinget, at når der er ændringsforslag, så forholder man sig til ændringsforslagene. Det gør alle ordførere, både med hensyn til de ændringsforslag, man er enig i, og de ændringsforslag, man ikke er enig i. Det er det, der er ideen med at have de 10 minutter også ved andenbehandlingen. Jeg synes, at Venstres mange ordførere skulle overveje, om den debatform, man lægger op til, er Folketinget værdig.

Så vil jeg meget kort svare: Jeg synes ikke, gylletankene er smukke, det synes jeg virkelig ikke. Jeg synes virkelig slet ikke, at man kan bruge ordet smuk i den forbindelse. Jeg synes, de er grimme.

Med hensyn til, hvor meget der bliver af udvikling i de her ting, sagde jeg udtrykkelig, at det ved jeg ikke. Det er der ingen, der ved, men der er nogle, der synes, at det havde været dejligt, hvis der kom en aftægts- eller en medhjælperbolig til hver landbrugsejendom. Det kan jeg forstå at der er nogle der synes. Jeg ved det ikke, ingen ved det, og det vil sige, at man kaster sig ud i en lovgivning, som ingen kender konsekvenserne af. Men hvis det værste skulle blive

tilfældet, så synes jeg ikke, at vi har et smukt land, som vores børnebørn og oldebørn skulle have glæde af.

Så med hensyn til kommunalbestyrelsesmedlemmer: Der er intet med, at vi ikke har tillid til dem. I den diskussion kunne man spørge: Hvorfor lægger vi så ikke alting ud til kommunalbestyrelsesmedlemmerne, hvorfor har vi en folkeskolelov, hvorfor lægger vi ikke den ud til kommunalbestyrelsesmedlemmerne? Ja, det er jo, fordi vi ikke synes, det er hensigtsmæssigt i forhold til, at der er nogle landsdækkende principper, nogle regionale principper i spil.

Første næstformand (Svend Auken):

Med den melding, der nu er kommet om, at regeringspartierne ikke på trods min opfordring agter at deltage i debatten og derved efter normal praksis give anledning til, at der kan stilles kritiske spørgsmål til regeringspartierne, vil jeg tillade, at der under de korte bemærkninger, også til andre ordførere, kan stilles spørgsmål til regeringspartierne.

Fru Elsebeth Gerner Nielsen, en kort bemærkning. Senere får fru Elsebeth Gerner Nielsen også ordet som ordfører.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det er til én af Venstres ordførere, f.eks. hr. Eyvind Vesselbo: Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Familie Landbrug, Forbrugerrådet, Danmarks Aktive Forbrugere, Grønne Familier i Danmark, HK Handel, Landdistrikternes Fællesråd, Detailhandelens Brancher, Danmarks Handelsstandsforeninger, Foreningen af DagligvareGrossister – jeg vil gerne have, I hører efter – Håndværksrådet, Bager- og Konditormestre i Danmark, Cykelhandlernes Centralforening, Danmarks Fotohandlerforening, Danmarks Frugthandlere, Danmarks Guldsmedeforening, Danmarks Optikerforening, Danmarks Skohandlerforening, Danmarks Sportshandlerforening, Danmarks Tapet- og Farvehandlerforening, Dansk Blomsterhandlerforening, Dansk Isenkramforening, Dansk Tekstilunion, Dansk Urmager og Optiker Centralforening, Danske Slagemestres Landsforening, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Boghandlerforening, Landsforeningen af Danmarks Detailfiskehandlere, Materialistforeningen, Møbelhandlernes Centralforening, Nærbutikkernes Landsforening, Ostehandlerforeningen for Danmark, alle

disse foreninger er imod den lovgivning, vi vedtager om lidt.

Vil hr. Eyvind Vesselbo være venlig at komme herop og nævne mig nogle foreninger, der støtter denne her lovgivning ud over KL?

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det kunne virkelig have været interessant at få en diskussion med Venstre om, hvad det er for et land, vi skal passe på. Jeg går ud fra, at Venstre er klar over, at det altså ikke er Guds gave, der gør, at det danske land er åbent og smukt og ikke ligner det, vi ser i de sydlige lande, hvor der er bygget ud til kysterne, og hvor der er knaldet noget op i det åbne land osv. Jeg går ud fra, at Venstre er enig med os i, at det skyldes en lovgivning og en beskyttelsestradition i Danmark.

Det ville være spændende at få Venstre til at melde klart ud, også i denne diskussion om en folkeafstemning. Jeg synes i og for sig, at Venstre burde støtte forslaget, så vi kunne tage den debat med folket, for det er en meget, meget central debat om, hvad er det for et Danmark, vi vil have.

Det kan da godt være, at der er flertal for det Danmark, som Venstre vil have, hvor der rigtig er gang i den derude i det grønne land, hvor der virkelig er dejlige områder, hvor driftige landmænd kan få solgt boliger fra, som ligger skønt. Det kan jo give penge, og det kan jo give sådan lidt gang i den derude, at man virkelig kan få lov til at plastre landet til, ikke? Det er der jo folk, der vil have, og der er så få og så svage værktøjer i denne her lov, at selv de kommunalbestyrelser, der faktisk godt vil gøre noget for at beskytte landet, står meget, meget svagere end med gældende lov.

KL 20.00

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Det er en fantastisk svada, man kan få her. Det er, som om verden gik under nu. Hvad er det, der gør, at kommunalpolitikere ikke vil passe lige så meget på landet som amtspolitikere? Det kan kun være uvidenhed om sagen, der gør det. Endelig kan jeg ikke lade være med at spørge hr. Aage Frandsen: Er det ikke korrekt, at vore gamle herregårde med arbejderboligerne omkring, hæger vi ikke om dem? Synes hr. Aage Frandsen, at det kunne gøre noget, om der på et brug også var et lille hus ved siden af? Ser man på det

dyrevelfærdsmæssigt, burde det næsten være et krav, at der var det, for så var der altid tilsyn med ejendommen, hvis familien skulle tage i byen. Så var der jo altid mennesker på den.

Det må jo også være sådan, at hvis en ejendom f.eks. ligger 300 m fra byen, men man finder, at gylletanken f.eks. med fordel kunne ligge 500 m væk, så ville det da være meget bedre for samarbejdet mellem by og land, så der kan absolut være fordele. Det er jeg sikker på, at kommunalbestyrelsen nemt kan skelne imellem.

Første næstformand (Svend Auken):

Ønsker hr. Aage Frandsen at svare? ... Så er det hr. Carsten Hansen og derefter hr. Eyvind Vesselbo.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg har jo ikke den lange parlamentariske erfaring, men i de 4 år, jeg har været her, er dette den mest underlige debat, jeg nogen sinde har været med til, om et af de allerstørste og mest vidtgående lovforslag, jeg overhovedet har været ordfører på. Så det er lidt underligt og måske også lidt historisk.

Jeg skal skåne parlamentets medlemmer for at læse samtlige de høringsberettigede brancher op, som fru Elsebeth Gerner Nielsen læste op, men blot sige, at jeg sidder med et høringssvar fra dem. De siger, at det er en helt almindelig iagttagelse, at borgmesteren er meget forstående og altid er yderst positiv over for nyetablering i kommunerne. Vores erfaring viser, at en misforstået erhvervspolitik og manglende kendskab til, hvilke faktorer der påvirker detailhandelen, fører til butiksbjyggeri, der i virkeligheden ikke er behov for.

De mener altså ikke, at de foreslåede grænser på henholdsvis 15.000 m² og 3.000 m² vil ændre udviklingen, og de synes, at det var dejligt, hvis regionplanlægningen og ansvaret for den lå hos amterne. Derfor siger de, at det her ikke vil vende udviklingen, det vil tværtimod give disse vindere i de 20-30 største byer og vil ikke skabe mere liv på landet i forhold til detailhandelen, men tværtimod blot skabe en masse ekstra boliger, mere trafik, dårligere miljø og flere virksomheder, der vil forurene.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg vil gerne sige til fru Elsebeth Gerner Nielsen, at jeg ikke mener, det er min opgave her fra Fol-

ketingets talerstol at tage nogle organisationer eller virksomheder til indtægt for regeringens politik. Det skal de nok selv klare, og det er ikke min opgave her, så det har jeg ikke tænkt mig at gøre.

Til fru Margrete Auken vil jeg sige: Det land, vi ønsker, er det land, der er skitseret i denne her planlov, som bliver udmøntet af de kommunalbestyrelser, som er demokratisk valgt. Det er det land, vi gerne vil have, den planlægning, som bliver lavet af kommunalbestyrelserne og selvfølgelig med de regionale myndigheder inde, hvor rammerne siger, at amterne og de regionale myndigheder skal ind. Det er det land, vi godt vil have. Fordi vi netop i modsætning til SF har tillid til, at kommunalbestyrelserne og kommunalbestyrelsesmedlemmerne kan klare det.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Hr. Jens Kirk spurgte, om det gjorde noget, at man et enkelt sted ved en gård byggede et hus ved siden af. Næ, det tror jeg såmænd ikke. Hvorfor har man så ikke lavet det sådan, at det kunne der fås tilladelse til? Det kan der jo allerede, men hvorfor har man gjort det automatisk? Hvorfor har man så ikke sagt, at det skal kommunalbestyrelsen give tilladelse til, hvis det skal være. Man har jo så stor tillid til kommunalbestyrelsen, og det har jeg såmænd også. Men her må kommunalbestyrelsen ikke tage stilling til det, næ, det skal være automatisk.

Kl. 20.05

Der er da mange steder, hvor det godt kunne indpasses, tror jeg, men der er nok også nogle steder, hvor det ikke kunne indpasses, og der er nogle steder, det måske ikke var netop det formål, som hr. Jens Kirk beskrev, det skulle bruges til. Hvis man virkelig var optaget af, at der skulle være en mulighed, skulle man selvfølgelig tage udgangspunkt i det, vi kender i dag, og efter regeringens mening er det kommunalbestyrelsen, der skal have myndigheden. Men dem har man ikke tillid til. Det er meget pudsigt. Her har man ikke tillid, her skal folk selv bestemme.

Men hele det spørgsmål, om man har tillid til et kommunalbestyrelsesmedlem eller ej, er altså en meningsløs diskussion. Når man ønsker, at nogle beslutninger skal ligge et bestemt sted og ikke et andet sted, er det, fordi man vil tage nogle bestemte hensyn, enten nærhensyn eller helhedshensyn eller nogle grænseoverskridende hensyn, hvis det er inden for EU; det er jo derfor, vi placerer det forskellige steder. Men vi ved jo

alle sammen godt, at når det kommer til at ligge tættest muligt på lokalsamfundet, nemlig i kommunalbestyrelsen, bliver der flere dispensationer, og der tillades meget mere. Det er jo også det, man vil, og derfor synes jeg også, det er ærlig snak at sige, at det er det, man vil. Man vil have et andet land end det, jeg ønsker, og det er også fair nok. Problemet er bare, at man ikke kan se det i lovforslaget, og derfor synes jeg, vi skal spørge befolkningen.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg håber, at alle, der er til stede her, er klar over, at den eneste grund til, at hr. Eyvind Vesselbos svar var det mest vage svar, man overhovedet kan give, er, at hr. Eyvind Vesselbo ikke kender én eneste forening, der synes om lovforslaget.

Hvis man gennemgår samtlige de bilag, vi nu har behandlet i udvalget, som hr. Eyvind Vesselbo er formand for, er der ikke nogen ud over KL, der har udtalt sig positivt. Selv Dansk Familiebrug og Landboforeningerne er imod lovforslaget, og det er foreningerne, fordi man ikke er interesseret i, at der kommer en masse byboere ud og bor i det åbne land. Det giver nemlig konflikter. Byboerne vil ikke finde sig i lugten og ikke finde sig i alle de gener, der er forbundet med at dyrke det åbne land. Der drives erhverv ude i det åbne land, det er baggrunden for foreningernes holdning, og derfor vil hr. Eyvind Vesselbo ikke svare.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Nu har jeg i forfærdelig mange år været medlem af Danmarks Naturfredningsforenings repræsentantskab, hvor der jo sidder mange Venstre-folk og mange Konservative. Det har været en meget vigtig forening, også for Venstre og De Konservative, og dengang var der nogle – især hos De Konservative i øvrigt, men de er helt stille nu – som gik ind for, at Danmark var danskeres, og at det ikke var dem, der tilfældigvis havde pengene og magten, der bestemte. Danmark var danskeres, og man skulle sikre, at der blev passet på det danske land, så det var alle danskeres og der var adgang til det.

Jeg tror, at en af de vigtigste årsager til, at vi skulle have en folkeafstemning, er det skræmmebillede, jeg synes, jeg ser for mig, når jeg hører hr. Eyvind Vesselbo og for den sags skyld også andre af Venstres medlemmer beskrive, hvordan de synes, Danmark skal se ud. De frata-

ger faktisk de kommunalbestyrelsesmedlemmer, som vil slås for noget andet, redskaberne til at beskytte det danske land mod meget kortsynede pengeinteresser, og den diskussion må vi da have. Skal det være hr. Eyvind Vesselbos overbebyggede land, hvor man bare kan plote bygninger op, eller det frie, smukke, åbne danske land, som vi faktisk har reddet indtil nu?

(Kort bemærkning).

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg vil gerne spørge hr. Jens Kirk og hr. Eyvind Vesselbo, om de kommer til de muligheder, lokalplanlægningen giver kommunalbestyrelserne. Jeg vil gerne spørge hr. Jens Kirk, om ikke denne landbrugsmedhjælper lige så godt kunne bo i en ny bolig i den nærliggende landsby, og jeg vil også gerne spørge hr. Jens Kirk, om han kender andre foreninger end Venstres Ungdom, der støtter denne ændring af planloven.

Første næstformand (Svend Auken):

Så skal jeg spørge, om der er flere ordførere, der ønsker ordet som ordfører. ... Fru Elsebeth Gerner Nielsen som ordfører.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Om få dage vedtager et flertal i Folketinget en lov, som får overordentlig vidtrækkende konsekvenser for dansk natur, for fremtidens generationer og for vore egne rekreative muligheder.

KL 20.10

Vi har hidtil levet i et land, som på enestående vis har formået at kombinere de rettigheder, der er forbundet med den private ejendomsret, med hensynet til fællesskabets behov. Vi har formået at samle bebyggelsen i små og store byer og reservere landet til de mennesker, som har deres udkomme her. Vi har formået at holde det åbne land netop åbent, og vi har givet gode vilkår for udsynet.

Men nu får snæversynet overtaget. Regeringen haster en lovgivning igennem, som fundamentalt ændrer grundloven for forvaltningen af Danmarks natur. Der er tale om en lovgivning, som får irreversible konsekvenser, for når et hus først er opført, rives det jo ikke bare ned igen.

Netop fordi der er tale om en lovgivning, som har så vidtrækkende konsekvenser – ikke så meget for nutidens generationer som for fremtidens – er det så meget desto mere beklageligt, at dette lovforslag hastes gennem Folketinget uden den nødvendige grundighed og uden en ordentlig høringsproces. Men endnu mere beklageligt

er det, at regeringen vælger alene at støtte sig til et meget snævert flertal i Folketinget i en sag, som berører hele Danmarks befolkning, og som den oven i købet ikke bare kan lave om ved at stemme anderledes ved næste valg. Selv om et eventuelt nyt flertal laver planloven om efter næste valg, kan der jo ikke rettes op på de ulykker, der allerede er sket. Tænk bare på, hvad det har kostet at få Skjern Å til at bugte sig igen, efter at man for mange år siden besluttede at rette den ud.

Hvis man så bare i det mindste kunne se, hvem det er, regeringen vil glæde med den nye lovgivning. Hvem er det, der støtter miljøministerens og regeringens lovforslag? Alt, hvad der kan krybe og gå af organisationer, har beklaget den nye lovgivning.

Kære miljøminister – fortæl Folketinget, fortæl den danske befolkning: Hvem er det, regeringen vil tilgodese med lovforslaget? Nævn os nogle organisationer ud over KL, som støtter ændringen af loven.

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg vil sige, at efter 8 år i Århus Byråd og én dag i Folketinget har jeg stadig mest tillid til byrådene, og bl.a. derfor vil jeg selvfølgelig stemme imod dette lovforslag.

I Enhedslisten synes vi, det er et meget rodet lovforslag, der er fremsat, men der er dog sket nogle ændringer. De ændringsforslag, der nu er blevet stillet, er forbedringer, og dem kan vi gå ind for. Men det er ikke nok til, at vi kan stemme for det samlede lovforslag ved tredjebehandlingen.

Vi vil meget gerne være med til at forbedre livsvilkårene i landdistrikterne, men det er ikke det, disse ændringer i planloven sikrer. Det, som bliver konsekvensen, er, at vi nu får gyllebeholdere ud i det åbne landskab. Der bliver åbnet mulighed for, at der kan bygges en lang række tilfældige boliger, især ved de største gårde, og der bliver mulighed for at oprette noget tilfældigt ekspanderende erhverv, som kan give nogle forureningsmæssige gener ude i landområderne. Vi vil få en øget visuel forurening, og vi vil samlet set få en øget forurening i landdistrikterne.

Det, jeg også tror vil ske, er, at vi får en dårligere sagsbehandling. Det er mit indtryk efter 8 år i byrådet og efter 4 år som formand for teknisk udvalg i Århus, at det arbejde, der bliver lavet i Århus Amtsråd, kan man have fuld tillid til, og man kan have tillid til, at den lokalpatrio-

tisme, som indimellem kan blive for stor, forsøger amtsrådet ligesom at kigge hen over og i stedet tage nogle regionale hensyn, som er sunde for regionen.

Vi går i Enhedslisten ind for, at landzonebestemmelserne fastholdes, som de er nu. Jeg synes, det er underligt at læse alle bilagene til lovændringerne, og jeg vil sige, at de muligheder, som ligger i lokalplanlægningen, hvor kommuner og amt i et samarbejde finder ud af, hvor der skal ske byudvikling, faktisk er fornuftige og også mere demokratiske.

Det, der lægges op til her, er, at der kan opføres en række tilfældige boliger langt ude på landet. Det er dog langt bedre, hvis man i et samarbejde med lokalbefolkningen i en lokalplansproces med forskellige høringer inddrager lokalbefolkningen og hører alle, også dem, som slet ikke ejer jord, og dem, som ikke ejer over 30 ha jord. På den måde kan man inddrage alle og finde ud af, hvad det er for en udvikling, man vil have i lokalområdet. Den kan være forskellig fra område til område. Det kan f.eks. være, man i et område finder ud af, man godt vil lægge en gyllebeholder lidt ude i landskabet.

KL.20.15

Men det er fuldstændig urimeligt, at man vedtager lovforslag på denne måde. Det er langt bedre at lægge beslutningerne ud til det lokale demokrati. Har regeringen og dens støttepartier ikke tillid til det? Hvorfor ikke fastholde og udbygge mulighederne for at lave en god lokalplanlægning?

Det, som gør lovforslaget lidt rodet, er, at man har taget hele butiksliberaliseringen med i det, og det er vitterlig noget, som vil skabe ravage. Det, som vil ske, er, at der vil blive hård kamp om at omdanne centrale byområder til butiksarealer. Men der er altså grænser for, hvor stor købekraften er i Danmark, så det, der vil ske, er, at de 20-30 største byer vil vinde i det kapløb, og der vil ske en yderligere butiksdød ude i landdistrikterne. Så kan folk sidde derude i deres aftægtsbolig eller deres medhjælperbolig og skal køre umådelig langt for at kunne komme til at købe ind, og er det dét, regeringen vil med forslaget?

Vi synes, at dér, hvor der vitterlig er behov for at bygge langt flere boliger, er i byerne. Har man fuldstændigt glemt det? Hvorfor er det så vigtigt at sikre medhjælperboliger ude ved den enkelte ejendom? Som landbrugsmedhjælper er det da bedre at bo i en landsby i nærheden end

at bo lige ved siden af bonden, for så kan man da holde fri indimellem.

Vi kan se tilbage på, at tidligere har Enhedslisten, SF og den tidligere regering lavet nogle gode vedtagelser, som begrænsede, hvor mange store butikker der kunne oprettes. Vi har også været med i et arbejde, hvor man søgte at begrænse, hvad der kunne bygges langs kysterne, og forsøgte at skåne det landskab. Men nu kan vi se en regering og en miljøminister, som ikke bare vil sætte fingeraftryk på landskabet, men vil sætte store fodaftryk med gyllebeholdere over det hele, og det er ikke rimeligt. Det er ikke den slags pejlemærker, man skal skabe som minister, hvis man skal varetage miljøets interesser.

Vi havde helst set, at lovforslaget var blevet splittet op. Vi synes, det er i orden, hvis Venstre og andre partier vil støtte landbruget, men det er ikke rimeligt at komme med et landbrugstilskud, hvor landbruget skal til at tjene penge på at drive udlejningsvirksomhed af boliger. Det er ikke det, som er det primære for landbruget, og hvorfor er det så vigtigt for Venstre at sikre det? Og hvad vil man sikre med en medhjælperbolig? De fleste landbrug på 30 ha har jo ikke nogen medhjælper. Det, man har behov for, er måske en til at passe hunden en gang om ugen. Det er jo begrænset, hvor mange arbejdspladser, der er i små landbrug, så det er helt ude af proportion.

Vi havde også gerne set, at vi i stedet havde taget en samlet debat om, hvordan vi styrker landdistrikterne, men det gør man ikke med disse planlovsændringer. Enhedslisten vil meget gerne være med i et arbejde for at sætte fokus på, hvordan vi sikrer en udvikling af landdistrikterne, men det, som bliver konsekvensen af dette lovforslag, er en afvikling af landdistrikterne. Det kan godt være, der bliver en enkelt bolig til et ældre ægtepar ude ved gården, men det er et afviklingsforslag, og det er derfor, vi er imod det.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Hvorfor tror ordføreren fra Enhedslisten, at Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti gennemfører denne lovgivning, når der ikke er nogen, der kan lide den? Jeg synes måske, vi kunne bruge lidt tid på at analysere psyken hos det borgerlige flertal her i salen og spørge, hvad grunden kan være til det.

Jeg spørger faktisk fuldstændig åbent, fordi jeg ikke selv forstår det. F.eks. har Landboforeningen og Dansk Familielandbrug skrevet i deres høringssvar til ministeren, at man må sørge for at undgå, at de nye aftægtsboliger og medhjælperboliger kan udstykkes, netop fordi man er bange for, at der flytter en hel masse byboere ind, som ikke har nogen som helst tilknytning til landet, men bare gerne vil ud i den frie natur og nyde den smukke udsigt. Men alligevel stemmer regeringen imod det ændringsforslag, som oppositionen har stillet på netop det område, så det er jo ikke engang Landboforeningen og Dansk Familielandbrug, man støtter med lovforslaget.

Kl. 20.20

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Man er jo af og til nødt til at benytte anledningen til at komme på talerstolen og stille et spørgsmål.

Jeg synes, det var en ganske udmærket tale. Men med den baggrund, hr. Søren Egge Rasmussen har, kunne jeg spørge, om han ikke kan bekræfte, at de fleste tilfælde i både Århus og andre steder, nemlig i helt op til 76 pct. af tilfældene, har man faktisk fået lov til at bygge en bolig ude på landet, hvis der vel at mærke var dokumenteret et behov for det.

Men nu ændres det jo, således at der ingen dokumentationskrav skal være, når det er over 30 ha, og under 30 ha skal man som udgangspunkt have tilladelse. Kan hr. Søren Egge ikke bekræfte, at det vil give store problemer i nærheden af Århus og andre steder, hvor man vil få en masse boliger, og uden for Århus, Odense og især København, hvor der mangler en masse boliger.

Så vil jeg da spørge hr. Søren Egge: Tror Enhedslisten ikke, at det giver nogle voldsomme miljøproblemer med en masse industri ude omkring, hvor man bare kan få lov til at udvide og bruge overflødiggjorte landbrugsbygninger? Mener hr. Søren Egge ikke, med den baggrund hr. Søren Egge har, at det var bedre, at industri-kvartererne kom til at ligge i Århus, Odense, Aalborg osv.?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er hr. Søren Egge Rasmussen, hvis han ønsker det, og ellers så er det ministeren. ... Søren Egge Rasmussen.

(Kort bemærkning).

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg kan godt bekræfte, at Enhedslistens amtsrådsmedlem i en række sager har spurgt mig, om han skulle stemme for, at der kunne gives tilladelse til at oprette en aftægtsbolig i forbindelse med landbrug. I en række sager har jeg anbefalet ham at stemme ja, og det har han så gjort, og et flertal i amtsrådet har gjort det. Jeg tror også, vi har et enkelt amtsrådsmedlem fra Århus til stede, som måske kan informere Venstres gruppe; så der måske er to vidner på, at det forholder sig på den måde.

Omkring miljøproblemerne, hvis der i højere grad kommer industri ude i tiloversblevne landbrugsbygninger: Jo, der vil nok være nogle gener ved det, men der synes jeg egentlig, at man skulle vedtage en bedre lov, som differentierede det mere. Jeg kan godt se nogle muligheder for, at der kunne være visse virksomheder, som etablerer sig i tiloversblevne landbrugsbygninger. Især når disse landbrugsbygninger ligger i landsbyer, hvor der er en vis infrastruktur, kan jeg godt se det fornuftige i det, og det er sådan set der, hvor Enhedslisten er positiv over for nogle af ting, som har været med i lovarbejdet.

Jeg kan godt forestille mig, at man får oprettet flere lokale butikker, hvor man sælger produkter fra landbruget måske en enkelt gang om ugen, har nogle gårdbutikker, som er velfungerende, og som er med til at skabe noget mere liv og noget mere afsætning ude på landet, men det er jo ikke det, der lægges op til er sigtet her. Der er ikke nogen styringsredskaber, som kan gøre, at det er det, som bliver udviklingen. Man åbner helt liberalt op og siger, at nu kan folk bare etablere sig, og hvis de så får behov for at blive lidt større, så får de tilladelse til at udvide i stedet for at flytte hen i nogle industriområder, hvor der er en infrastruktur og en afstand til beboelse, som gør, at det er hensigtsmæssigt, at man kunne placere sig der i stedet for.

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg synes jo egentlig, at det er en debat, hvor man kan sige, at desværre har vi sådan set ikke fået mange nye synspunkter om overhovedet nogen. Det er jo sådan lidt kedeligt. Jeg kunne godt mærke i hr. Carsten Hansens oplæg, at det var betækningsbidraget, og det synes jeg sådan set er udmærket, fordi det er da kun al ære og respekt værd, at man står ved det, man har skrevet, og så også holder sine taler over det. Det synes jeg er i orden. Det skaber jo bare ikke en ny

debat, for forholdene er jo beskrevet heri, som de er.

Derfor vil jeg starte med at sige, at jeg har haft fornøjelsen af at besøge samtlige kommuneforenninger i Danmark med det her lovforslag, og jeg har været glad for at se, at jeg tror stort set alle kommuner har været repræsenteret rundt omkring, og vi har diskuteret det her forslag. Det har været en positiv oplevelse. Jeg har besøgt samtlige amtsråd i Danmark. Det har været en positiv oplevelse.

Alle partier har været ovre hos miljøministeren til forhandling om det her lovforslag – alle – og heldigvis er der jo også sket det, at et af de partier, som var imod forslaget, da vi diskuterede det ved førstebehandlingen, nemlig Kristeligt Folkeparti, siden hen har meddelt, at nu støtter de forslaget. Der er altså sket en proces. Jeg tror, det var hr. Aage Frandsen, der sagde, at der skal være en proces i lovgivningen herinde. Det er det, der er sket. Striber af møder, striber af spørgsmål, striber af diskussioner, og jeg har været glad for dem, og det har været flot.

Jeg vil gerne rose Kristeligt Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Venstre for at have været medvirkende til, at vi har fået så god en debat, og at vi har fået et bedre forslag.

Jeg må da også sige, at det da er lidt tankevækkende, at man sådan et par steder kan høre en kritik af en minister, der tager høringssvar til indtægt og lader sig påvirke af dem. Jeg skal lige tage den en gang til: Når vi får nogle høringssvar, lader jeg mig som minister påvirke af dem, men det finder man grund til at klandre miljøministeren lidt for. Det kan jeg slet ikke forstå. Jeg troede sådan set, det var hele meningen, at når man fik høringssvar ind, kunne man se nogle ting i dem.

Kl. 20.25

I øvrigt er der slet ikke nogen, der kan være overrasket over, at de høringssvar plus de forhandlinger, der har været, har medført ændringsforslag, for det blev jo nemlig sagt ved førstebehandlingen, at vi havde fremlagt det som en parallellhøring. Det er lidt ærgerligt for debatten, at vi skal sådan have hele seancen en gang til. Man ved det godt.

Jeg hørte hr. Carsten Hansen sige, at vi ikke engang havde høringssvarene ved førstebehandlingen. Hvad bygger hr. Carsten Hansen det på? Vil hr. Carsten Hansen ikke komme herop og dokumentere for mig, hvornår de høringssvar er dateret, som er oversendt til Folketinget,

og samtidig oplyse for mig, hvornår der var første behandling af det her forslag?

De er sendt herover lige så snart, vi har dem, de første den 29. januar 2002, de seneste, jeg er bekendt med, den 5. februar 2002; debatten var den 6. februar 2002.

Hvis nu nogen gerne vil diskutere lidt, hvornår man fik materialet før i tiden, så har jeg jo den glæde at have været medlem 8 år af Folketinget, så jeg skal gerne redegøre for, hvornår jeg somme tider har modtaget materiale fra den tidligere regering. Det er altså en underlig facon, at jeg skal høre på, at vi ikke har sendt høringsvarene herover.

Så er jeg også nødt til at sige, at der kommer jo en stribe påstande, jeg ved også, der er stillet mange spørgsmål, der vidner om, de ikke er læst; det er nu en god idé at læse svarene, når de er der.

Til hr. Carsten Hansen: Der stilles et spørgsmål, nr. 89, til ministeren, hvor der står en masse om bl.a. aftægtsboliger og medhjælperboliger. Der står i svaret i det sidste afsnit:

»Det vil i den vejledning om de nye bestemmelser, der skal udsendes, blive tilkendegivet, at reglen om, at der på landbrugsejendomme, hvis areal overstiger 30 ha, er en ret til at opføre en aftægtsbolig og en medhjælperbolig, ikke er til hinder for, at der meddelelse tilladelse til sådanne boliger på mindre landbrugsejendomme.«

Det var det, hr. Carsten Hansen fik til, at det automatisk skulle meddeles. Ja, men det er jo omkring udvidelse af erhverv.

Jamen jeg står med spørgsmål nr. 89, og jeg skal gerne oplyse, hvad det er. Det er almindelig del, som man kan finde det på, oversendt den 13. maj 2002, jeg vil bare sige det igen.

Videre står der: »På mindre landbrugsejendomme« – og det var jo dem, der var interessante – »vil etablering af en aftægtsbolig og en medhjælperbolig, som ikke er erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens drift, forudsætte en tilladelse efter planlovens § 35, stk. 1.«

Vi tager den lige igen:

»På mindre landbrugsejendomme vil etablering af en aftægtsbolig og en medhjælperbolig, som ikke er erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens drift, forudsætte en tilladelse efter planlovens § 35, stk. 1.« Det er svaret på spørgsmål nr. 89, jeg citerer fra. »Kommunalbestyrelsens afgørelse af, om der skal meddeles tilladelse eller afslag på en ansøgning om tilladelse til en aftægts- eller medhjælperbolig, sker på baggrund af en konkret vurdering ud fra de hensyn,

som skal varetages efter landzonebestemmelserne. Kravet om tilladelse medfører tillige, at der skal foretages forudgående naboorientering.«

Så spørgsmål nr. 89 omhandler også det element, og indtil nu, kan jeg sige til hr. Carsten Hansen, har jeg sådan set kun citeret fra spørgsmål nr. 89.

Jeg kan godt forstå, man kan sige, at det her kan være et omfattende lovforslag. Alligevel vil jeg bare sige, når vi diskuterer de her ting, at jeg også har hørt nogle sige noget om bycentre. Altså jeg må bare sige om bycentre, at det er sådan, at der ikke ændres på reglerne for butikcentre, og derfor har vi overhovedet ingen grund til at tro, at der kommer flere.

Det er fortsat amterne, der skal vurdere, om der skal gives mulighed for at etablere et større butikscener. Hvis der ikke er politisk flertal i amtsrådet, så vælger amtsrådet ikke at vedtage planforslaget. Sådan er det. Der laves ikke om på VVM-reglerne, men jeg er da nødt til at sige til de folk, der så spørger, om man så har kunnet lave store centre: Ja, tag til Århus og se Bruuns Galleri, tag til Høje-Taastrup. Det har man da kunnet, men jeg er bare nødt til at sige, at det er så ærgerligt, at vi nu får blandet alt det her ind i trods det, at vi igen og igen forklarer, at VVM-reglerne er de samme. Jeg synes altså, det er lidt ærgerligt, at vi er kommet derhen.

Jeg har selvfølgelig glædet mig meget, vil jeg sige, over de bemærkninger, der er kommet, om, at man synes, at der havde været nogle forbedringer. Jeg synes da sådan set, at udvalget har medvirket til, at forbedringerne er kommet. Det synes jeg sådan set også at ministeriet har, det har partierne, det har høringsvarene.

Kl. 20.30

Jeg har haft møder med mange mennesker om de her ting. Jeg har også haft det med alle de organisationer, som fru Elsebeth Gerner Nielsen hentyder til, med repræsentanterne, som har indrykket det, nemlig hr. John Vogn og hr. Jan Jørgensen. Dem har jeg haft møde med.

Det er jo tankevækkende, at efter at vi har haft de møder, som har været gode møder, har der ikke været flere henvendelser, fordi vi simpelt hen har imødekommet deres ønsker om det, de var bekymret for. Jeg forstod dem godt, så havde vi et møde, så løste vi problemerne og fandt ud af, hvordan vi kunne sikre os, at nogen ikke ville begynde at lægge butikker ude ved motorvejene, og hvordan man afgrænsede bymidterne. Det står også i de svar, jeg har givet, hvordan vi agter at afgrænse det.

Jeg er også glad for at høre, at hr. Carsten Hansen var positiv over for det og syntes, det var en god idé, men jeg kan ikke forstå, at fru Elsebeth Gerner Nielsen bruger sådan nogle gamle henvendelser fra nogle, som, det medgiver jeg, var meget bekymret, hvorefter de blev inviteret til mødeovre hos ministeren, og vi havde en rigtig god forhandling om tingene, og så løstes det. Det skulle man da glæde sig over.

Så kan jeg kun sige til fru Elsebeth Gerner Nielsen, der spørger, om man kan nævne én organisation ud over KL. Jeg kan jo også godt heroppe høre, hvad der bliver sagt nede fra salen. Ja, man kan jo gå ind på internettet og taste www.landbo.dk, så vil man kunne læse:

»Folketinget andenbehandler forslaget om ændring af planloven den 23. maj. Vi håber, at Folketinget bakker op om ministerens lovforslag, så vi sikrer en udvikling af landdistrikterne og muligheder for udvikling af husdyrproduktion.«

Jamen det skal jeg da kun sige tak for, men jeg synes bare, det er lidt ærgerligt, for det er selvfølgelig nogle mennesker, der har fulgt med i udviklingen i hele lovforslaget, der ser de ændringer, der kommer, og siger nå, men det var godt, så får vi ændret de ting, og så ligger det til, at vi nu er tilfredse.

Jeg har selv erfaring, og den har jeg sådan set været glad for, nemlig fra at have siddet mange, mange år i en kommunalbestyrelse. Jeg synes, det er politik, når man kommer frem med et høringssvar, når man kommer frem med nogle synspunkter, når man opsporer, ringer til, sender breve til ministre eller andre og siger, vi er bekymret for noget. Så indgår vi i en debat, og så ændrer vi lovforslaget. Om et øjeblik vil man kunne se, der er mange ændringsforslag.

Jeg er glad for, at ingen har kritiseret ministeren for at stille mange ændringsforslag, så ville jeg sige, at så var det næsten heller ikke mere til at bære, hvis også det skulle bringes ind nu. Altså nu har vi her taget forhandling efter forhandling med de mennesker, der var, og jeg må også sige rundtomkring i landet, når jeg mødtes med kommuner og amter, spændende debatter, gode debatter. Jeg var da glad for, at de syntes, det var interessant, at miljøministeren kom ud og diskuterede med alle kommunerepræsentanterne, men det var også for mig en god oplevelse, for jeg fik mange gode signaler med hjem også omkring dette lovforslag.

Jeg siger bare, at jeg synes faktisk, det er ærgerligt, og jeg skal også høre på, at man diskute-

rer, at nu åbner man for – jeg tror, det var Enhedslistens ordfører, der sagde det – at der kan komme store virksomheder ude i landzonerne.

Jamen altså hvis Enhedslistens ordfører havde læst svarene. Jeg kan se, man markerer, inden jeg har sagt, hvad jeg er utilfreds med, og det er jo godt nok, jeg kan jo bare undre mig lidt. Jeg vil bare sige til almindelig oplysning, at vi netop har sat ind, fordi også nogle her var bekymret over det, at når man taler om mindre virksomheder, så er det op til omkring 500 m², og at vi regner med 5-6 ansatte.

Jeg er nødt til at sige, at hvis man vil have udvikling i landdistrikterne, hvis man ønsker, at de skal understøttes i deres udvikling, hvis man ønsker, at deres skoler skal få lov at blive der, hvis man ønsker, at hjemmehjælp, sygehjælp, hvad det end måtte være i kommunalt regi, skal få lov at blive der, så er man også nødt til at give dem en mulighed for, at der er liv.

Vi må jo sige, om vi kan lide det eller ej, at det jo er sådan, at ser vi på trenden, så er der altså mange mennesker, der flytter mod de større byer. Så er der nogle i nærheden af store byer, der flytter ud i landdistrikterne, men der er mange landdistrikter, der ligger langt væk, som virkelig har problemer med at tiltrække nogle, der ønsker at bo derude.

Jeg har været glad for nogle bemærkninger fra Enhedslisten og vil i øvrigt sige, at jeg med fornøjelse har læst hele betækningsbidraget. Jeg synes, at der indimellem var nogle gode takter. Havde vi da bare fået lidt gang i dem noget før, så tror jeg måske, Enhedslisten kunne have været med på nogle af områderne. Jeg har jo den store fornøjelse også at kende den tidligere miljøpolitiske ordfører for Enhedslisten her i Folketinget, Bent Hindrup Andersen, og det har været en god oplevelse, og ham har jeg sådan set haft mange gode debatter med.

Jeg ved jo, at netop Enhedslisten fra tid til anden har støttet, at der skulle kunne laves butikker ude på landet i nedlagte landbrugsejendomme osv., at det ville være fint, og jeg kan også læse i betækningsbidraget, at man godt kan lide, at der kommer noget liv ude på landet. Jeg synes, det er lidt ærgerligt, at vi ikke har kunnet finde hinanden. Også Enhedslisten har jo været til forhandling hos ministeren om lovforslaget, så jeg er lidt ærgerlig over det.

KL. 20.35

Jeg vil sige tak for, at vi har haft en god debat i den tid, der er gået. Tak for indsatsen. Jeg synes, der er mange, der har arbejdet med på, at

lovforslaget er blevet bedre. Det kan jeg da kun glæde mig over.

Jeg glæder mig over, at det i den grad, som jeg har oplevet det i hvert fald, har en opbakning ude i landet, har en opbakning ude i kommunerne, har en opbakning blandt de folkevalgte derude, som skal træffe de her afgørelser.

Så glæder jeg mig selvfølgelig også over, og det tror jeg også fru Elsebeth Gerner Nielsen gør, at de, der erhvervsmæssigt er meget ude i landdistrikterne, nemlig landbruget, også, nu efter at de nye regler er kommet, den 22. maj kunne meddele, at de bakker op.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er der fire korte bemærkninger, og så får ministeren lejlighed til at svare.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Miljøministeren gav indledningsvis udtryk for, at det ligesom var en lidt trist debat, at det ligesom var de samme argumenter. Jamen altså på nogle grundlæggende punkter er det jo ikke så overraskende, at det er nogle af de samme argumenter, som er kommet før. Der er kommet nogle ændringer, som gør det bedre. Der er da også noget, som vi synes er fremskridt, og det skal man notere. Men det ændrer jo ikke ved det grundlæggende, og derfor kan ministeren da ikke blive overrasket over, at der er nogle, der siger det samme, som de har sagt tidligere.

Det kan jo også godt være, at ministeren måske synes, at ministerens partifæller bidrog på en meget underlig måde til debatten, for det var jo en meget underlig måde, når ministerens egne partifæller ikke gik op og nævnte de gode ting, der er kommet ind. Den debatform er noget underlig. Jeg synes, at miljøministeren skulle snakke med sine partifæller, om vi ikke kunne få en bedre debat, hvis ordførerne gik ind i den.

Så ved jeg ikke rigtig, hvor ministeren havde fra, at nogle var sure over eller utilfredse med, at ministeren rettede sig efter høringssvarene. Selvfølgelig skal man da gøre det, hvis man er enig i dem, og man skal lade sig påvirke. Det er jo en del af en demokratisk proces.

Ministerens var antydningssvis også inde på at sige, at der var nogle, der mente, at der var kommet for mange ændringsforslag. Jeg synes ikke, at miljøministerens måde at tackle Folketinget på er befordrende. Hvis det er den måde, miljøministeren plejer at svare Folketinget på, kan jeg

godt forstå, at det kniber lidt med samarbejdet mellem nogle af de politiske miljøordførere og miljøministeren.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg vil gerne starte med at takke ministeren for, at han tager ordet, så vi kan få lidt debat om det her meget, meget vigtige lovforslag.

Så skal jeg med det samme indrømme, at det var sammenskrivningen af høringssvarene, jeg mente. Dem havde vi ikke, da vi debatterede, og vi havde heller ikke samtlige høringssvar. Nogle af dem blev oversendt efterfølgende, men pyt nu være med det. Det er rigtigt, at vi havde høringssvarene.

Så skal jeg spørge miljøministeren: Når man er så optaget af det her med aftægts- og medhjælperboliger, hvorfor skal der så ikke være et dokumentationskrav, hvorfor vil man ikke støtte det ændringsforslag, vi har stillet, så de her boliger i det mindste ikke kan udstykkes? Er der en bagtanke med det?

Jeg er nødt til at sige til miljøministeren: Jeg er ordfører på det her lovforslag, og jeg har ikke én eneste gang været inviteret til en forhandling. Jeg har spurgt mine kammerater i Miljø- og Planlægningsudvalget, om de har været inviteret. Så siger de: Jo, vi har været til en anden forhandling, hvor miljøministeren på vej ud ad døren nævnte et eller andet. Så det der med de mange og lange ordførerforhandlinger osv. er der vist ikke dokumentation for, og det tror jeg kan bekræftes heroppe fra salens side.

Jeg synes, det er dejligt, at miljøministeren har ladet sig påvirke, for det er blevet et bedre forslag. Det skal der ikke herske tvivl om. Men det vidner jo lidt om lovsjusk. Det vidner også om, at ministeren i al hast har skullet køre ideologi på det her forslag, når ministeren fremsatte et lovforslag, ikke sammenskrev det og efterfølgende måtte stille 15 ændringsforslag til det. Det minder om, at det var meget ideologi og knap så meget velovervejede ting.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Miljøministeren er en glad mand og et meget sympatisk menneske. Jeg har aldrig hørt miljøministeren fortælle andet end om, hvor glad han er, og hvor gode møder han har med amter, kommuner, mennesker og ja, folket i det hele taget. Folk er glade, når de møder ministeren.

Jeg tror bare, det er vigtigt som minister at være opmærksom på, at det interessante ikke altid er, hvad der sker for øjnene af en, når man er minister, men det, der sker bag ryggen.

Heldigvis er ministeren jo en glad mand, selv om jeg måske nok som minister ville have været en lille smule bekymret over at gennemføre en lovgivning, som har en irreversibel konsekvens for det åbne land, og som er inde og røre ved selve grundloven for forvaltningen af det åbne land, det danske landskab, fremtidige generations landskab, med så snævert et ideologisk flertal, som man gør her.

Så må jeg også sige til ministeren: Det er jo ikke korrekt, at Landboforeningerne og Dansk Familielandbrug er tilfredse med denne her lov. Der bliver skrevet i høringsvaret:

For så vidt angår lovforslagets bestemmelser om især aftægts- og medhjælperboliger, har Landboforeningerne og Dansk Familielandbrug udtrykt en vis bekymring for erhvervets udviklingsmuligheder. En spredning af boligbyggingen i det åbne land kan give anledning til konflikter mellem hensynet til beboerne og landbrugsproduktionen. Landbrugets organisationer anfører derfor, at det bør tilstræbes, at boliger i landzoner primært opføres i forbindelse med landsbyer. De har endvidere opfordret til, at den senere frastykning af aftægts- og medhjælperboliger kun i helt særlige tilfælde kan tildeles.

Jeg er fuldstændig enig med Landboforeningerne og Dansk Familielandbrug. Jeg forstår ikke, at miljøministeren ikke også er enig med dem.

(Kort bemærkning).

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg er da glad for, at miljøministeren som den eneste Venstremand har villet gå ind i en dialog med mig. Det er da den eneste måde, hvorpå man kan komme fremad.

Jeg synes, at det kunne være interessant her på falderebet at få at vide, hvorfor lejeloven ikke skal gælde, når benyttelsen af aftægts- og medhjælperboliger er ophørt. Hvorfor skal den lovgivning ikke gælde ude på landet? Så langt ude er vi alligevel ikke.

Så refererer miljøministeren til, at der er dele af landbruget, som egentlig støtter det lovfor-slag, der ligger nu, og det kunne jo tyde på, at det er gået op for dele af landbruget, at det måske giver mulighed for at udvide den animalske produktion uden at komme i karambolage med

alt for mange naboer. Men det kolliderer jo lidt med, hvis man får alle de her medhjælperboliger, at man så skal til at tage hensyn til de mennesker, der bor i de boliger.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det miljøministeren, og så tror jeg, at vi nærmer os afstemningstidspunktet om ændringsforslagene.

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Hr. Aage Frandsen havde et par kommentarer til debatten. Hr. Aage Frandsen mente, at det var lidt overraskende, at jeg syntes, at det var underligt, at der blev sagt noget, når der alligevel ikke var noget nyt i debatten. Jamen jeg har bare den almindelige tilgang til det, at man ikke behøver at sige noget, som man har sagt én gang. Anderledes var det jo ikke.

Jeg sagde bare, at vi ikke behøvede at tage debatten. Det er sådan set det, der var det underlige. Man blev ved med at afæske Venstres folk, som var henede, og Venstres ordfører, at de ligesom skulle gå op og sige det, de havde sagt én gang, så man kunne komme til at debattere. Det var jo i det lys, det skulle ses, og det ved hr. Aage Frandsen jo godt. Jeg har noteret mig, at han har været her under hele debatten.

Jeg forstår i øvrigt, at hr. Aage Frandsen i dag er fungerende miljøordfører, og derfor skal jeg jo have fuld forståelse for, at hr. Aage Frandsen ikke kan være så velbevandret i de miljøpolitiske spørgsmål, det synes jeg er helt som det skal være, men det er måske nok at gå til den stramme kant, at hr. Aage Frandsen vil begynde at øse af sin erfaring med, hvordan han har det med miljøministeren under forhandlinger.

Det kan da godt være, at hr. Jørn Jespersen havde hvisket det i øret på hr. Aage Frandsen, men jeg synes måske lige, at vi skulle have mulighed for at møde hinanden, inden nu også hr. Aage Frandsen begyndte at dømme, om det var behageligt eller vi kunne komme til nogle resultater. Jeg optog det trods alt i en positiv ånd. Jeg synes i hvert fald, at det er rart, og jeg kan kun sige, at vi har diskuteret det.

Til hr. Carsten Hansen: Det er jo tankevækkende. Nu er det sådan, at det er så heldigt, at jeg har en dagsorden for, hvad vi har talt om. Det er en rar ting at have. Jeg vil da bare sige, at på den dagsorden, vi førte forhandlinger efter, stod alle lovforslag fremsat af ministeren, alle stod derpå. Det diskuterede jeg med Socialdemokratiet, det diskuterede jeg med SF, det dis-

kuterede jeg med Enhedslisten, det diskuterede jeg med De Radikale, og jeg har diskuteret med Dansk Folkeparti, og jeg har diskuteret det med Kristeligt Folkeparti.

Kl. 20.45

Jeg er godt klar over, for jeg ved jo, hvem jeg har været til møde med, at Socialdemokratiet havde valgt at lade sig repræsentere på en anden måde den dag, nemlig uden hr. Carsten Hansen, for det er vel naturligt, når vi tager alle lovforslagene, at det er hovedordføreren. Jeg vil meget gerne gøre det, også en anden gang, når hr. Carsten Hansen er ordfører, for jeg synes, det er godt at få en debat, og da hr. Carsten Hansen jo desuden er et behageligt menneske at være sammen med, vil jeg da kun glæde mig til det.

Så vil jeg godt lige sige et par ting om det, der bliver sagt om, at det her lovforslag for det første skulle være ideologi, og at det for det andet ikke er nemt at forholde sig til, fordi det er så nyt:

Det er overraskende. Jeg tror, at vi har fremsat det her forslag fire eller fem gange i Folketinget. Men det fortæller måske lidt om, hvad den tidligere regering og deres støttepartier mente om forslag, der kom fra oppositionen, før den selv kom i opposition, nemlig at dem behøver man ikke rigtig at tage ad notam, dem behøver man ikke rigtig at læse, dem behøver man ikke rigtig at diskutere. Ellers kan det være tankevækkende, at det kan komme fuldstændig bag på de tidligere regeringspartier og dens støttepartier, at vi fremsætter et lovforslag, vi har fremsat fem gange i træk.

Det fortæller jo lidt om, hvordan det har været før, vi fremsatte lovforslaget. Det synes jeg altså er lidt ærgerligt. Man kan gå tilbage og se det, og derfor vidste man godt, at de tanker var nogle, som vi også havde fremført ved andre lejligheder.

Til fru Elsebeth Gerner Nielsen, som sagde – nu ved jeg ikke, om det var en fortalelse, men jeg har skrevet mig det bag øret – at man ikke kun skal se, hvad der er foran én, det er ellers det, jeg godt kan lide, men man skal også se, hvad der sker bag éns ryg: Jamen det synes jeg også at jeg har oplevet, så det lægger jeg selvfølgelig mærke til. Men jeg har et lyst sind, og det har fru Elsebeth Gerner Nielsen jo også, så lad os nu se fremad. Jeg tror, at vi kan lave nogle gode ting og nogle gode forlig her. Vi vil i hvert fald tage debatten, som vi plejer, og fru Elsebeth Gerner Nielsen vil blive inviteret til de møder, hvor vi kan diskutere de forskellige lovforslag heri.

Jeg vil så kun sige, at det, der er kommet, var det, jeg citerede fra, altså det sidste nye fra den 22. maj, hvor man skriver om ændringer af planloven.

Så er jeg nødt til, og anderledes kan det ikke være, for man forsøger at fremstille det, som om der nu ikke længere er regler for det, hvis man skal have medhjælperboliger eller aftægtsboliger, med formandens tilladelse at læse op af spørgsmål nr. 90, som jeg i grunden var begyndt på:

»Under samrådet den 7. maj 2002 tilkendegav ministeren, at der skal foreligge en dokumentation for behovet for en aftægts- eller medhjælperbolig – hvorledes skal det foregå?«

Så kommer svaret:

»Kommunen modtager de omhandlede sager som en ansøgning om byggetilladelse, og da ejendommen ligger i landzone, skal ansøgeren i forbindelse med ansøgningen redegøre for, hvorfor der ikke kræves en landzonetilladelse. Det vil sige, at ansøgeren skal oplyse, at der er tale om enten en bolig, der skal bruges i forbindelse med et generationsskifte eller til en medhjælperbolig.

Disse oplysninger må kommunen som udgangspunkt lægge til grund. Er kommunen i tvivl om, hvorvidt ansøgeren har til hensigt at opføre en aftægts- eller medhjælperbolig, kan denne bede om nærmere oplysninger, herunder oplysninger om navn eller navne på den eller dem, som skal bo i huset. Er der tale om en medhjælperbolig, må kommunen dog efter omstændighederne affinde sig med en oplysning om, at medhjælperen først skal ansættes, når boligen er opført.

Finder kommunen« – nu er det nødvendigt, at man hører efter, for man har spurgt til det – »det ikke sandsynligt, at der er tale om en aftægts- eller medhjælperbolig, som ikke kræver landzonetilladelse, kan den nægte at udstede byggetilladelse.« – ja, man skulle tage det én gang til, for hvordan kan alle de spørgsmål ellers have flydt hertil, men altså, hvis kommunen er i tvivl, kan den nægte at udstede byggetilladelse – »Afgørelsen herom kan påklages til Naturklagenævnet efter planlovens § 58, stk. 1, nr. 4.«

Tilbage står kun, at det så er godt nok, at kommunen kan gøre det, men man har ikke tillid til kommunen. Det er o.k., det kan være et synspunkt, at man siger: Det er simpelt hen tilliden til kommunalbestyrelsesmedlemmerne, vi tager væk.

Så må jeg sige, at så er synspunktet selvfølgelig rigtig, for hvis man ikke har tillid til de mennesker, der skal træffe den afgørelse, er det klart, at vi har en helt anden sag. Men under den forudsætning, at man har tillid til kommunalbestyrelsesmedlemmerne, ligger forslaget sådan.

Man har jo også spurgt om, hvilke hensyn der skal varetages, og hvilke krav der skal stilles, når kommunalbestyrelsen giver byggetilladelse til en aftægts- eller medhjælperbolig. Det fik man også til at lyde, som om det var sådan noget, man bare kunne gøre.

Kl. 20.50

For god ordens skyld vil jeg bare sige: Inden der gives byggetilladelse, skal kommunalbestyrelsen ifølge Bygningsreglementet for Småhuse undersøge, om byggearbejdet er i strid med følgende anden lovgivning – og hold nu godt fast: Lov om planlægning, lov om naturbeskyttelse, lov om bygningsfredning, lov om skove, lov om miljøbeskyttelse, lov om affaldsdepoter, lov om arbejdsmiljø, lov om offentlige veje, lov om private fællesveje, lov om byfornyelse, lov om varmemforsyning, lov om midlertidig regulering af boligforholdene, beredskabsloven, museumsloven og lov om stormflodserstatning.

Hvis man så vil påstå, at der ikke er nogen rigtige muligheder for at kontrollere tingene, kan det kun besvares med et ja, hvis man ikke har tillid til dem, der skal foretage kontrollen. Værktøjerne er der.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det var da godt, at vi fik lidt mere indhold her til sidst, så ikke alt kom til at handle om, hvordan formen havde været. Det er sådan set ret uinteressant for Folketinget.

Jeg vil godt lige sige, at vi har da godt vidst, at Venstre har ønsket dette her i masser af år. Det er ikke nogen overraskelse, at dette lovforslag ligger her som et skræmmebillede.

Det Danmark, vi har, hvor det åbne land er beskyttet, er ikke beskyttet af de mange speciallove, som ministeren remsede op her til sidst, men af en velfungerende by- og landzonelov. Den beskyttelse kommer på retur nu, og så vidt jeg kan høre på ministerens henvisning til de svar, der er givet om dokumentation, er det meget, meget svage værktøjer, selv for den kommune, der vitterlig kan modstå det pres, der kan komme af økonomisk art. De af os, der kender til svage og fattige kommuner, ved, at det sandelig er sin sag at sige nej til nogle, der har penge-

pungen i orden, og hvis de så ikke engang længere har tilstrækkelig stærke redskaber til at udføre arbejdet med, kommer vi til at stå med den katastrofe, som jeg faktisk mener er det alvorligste, denne regering har lavet.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

En af de ting, vi har drøftet meget ofte i forbindelse med denne lovgivning og også ved tidligere lejligheder, er byggeri i skovene, og jeg vil bare være fuldstændig sikker på, at når et flertal her i Folketinget nu vedtager den nye planlovgivning, indebærer det, at der ikke kan bygges i skovene, og at regeringen heller ikke har planer om at bygge i skovene i fremtiden, altså ændre på skovbyggelinjerne.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det kan godt være, at miljøministeren ikke mener, at der kan tilføres debatten noget nyt, men kan miljøministeren oplyse mig om, hvornår vi tidligere har debatteret ændringsforslagene her i Folketingssalen? Mig bekendt er det første gang, vi diskuterer de mange, mange ændringsforslag, og så er det da fantastisk, at Venstre og De Konservatives ordførere ikke vil tage ordet, men krydsforhører os andre. Det giver da en underlig kvajet og akavet debat, for så må vi bruge tiden på miljøministeren. Det er selvfølgelig også fair nok, men det havde da været rart, hvis vi havde hørt partiernes ordførere, der jo har været glade for ændringsforslagene, debattere dem med os andre i stedet for at stikke hovedet i busken og lade være med at tage debatten. Det er da træls.

Derudover skal jeg spørge miljøministeren: Er det ikke rigtigt, at hvis kommunen tager det for gode varer, at man skal bruge en medhjælperbolig eller aftægtsbolig, kan man gå i gang med at bygge? Det er kun, hvis der er tvivl, tingene skal undersøges. Hvorfor bruger man ikke de nuværende dokumentationskrav, hvor alle erfaringer og evalueringer og det hele viser, at de ingen problemer giver? Det er da underligt. Selv miljøministerens eget Institut for Skov og Landskab har sagt, at de giver ingen store problemer i hverdagen, så det undrer mig meget.

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg vil gerne starte med at svare fru Margrete Auken, for jeg noterede mig jo, at fru Margrete Auken med en flot håndbevægelse sagde, at det

er jo planloven og ikke de love, miljøministeren stod og nævnte, der beskytter det åbne land. Nu tror jeg, fru Margrete Auken vil ærgre sig meget, når jeg gentager dem, men jeg tror ikke, fru Margrete Auken hørte dem første gang.

Kl. 20.55

Disse lidt ligestyldige love, som ikke rigtig kan bruges til noget, er lov om naturbeskyttelse, lov om bygningsfredning, lov om skove, lov om miljøbeskyttelse, lov om affaldsdepoter osv. Det er sådan set dem, Danmarks miljølovgivning bygger på, men det bygger til syvende og sidst på, om man har tillid til de mennesker, der sidder ude i kommunerne og skal administrere dem, eller man ikke har det. Jeg synes, det havde været fair at komme herop og sige, at når kommunalbestyrelserne skal beslutte i sidste ende, stoler vi simpelt hen ikke på dem, for de vil nok alligevel ikke rette sig efter det, de skal.

Jeg har læst op for hr. Carsten Hansen, hvilke oplysninger en kommune skal indhente, og så spørger hr. Carsten Hansen mig: Er det ikke rigtigt, at hvis kommunen tilsidesætter alle tingene, kan byggeriet gå i gang? Jo, men det bliver det ikke mere rigtigt af. Jeg har læst op, hvad en kommune skal gøre, jeg har givet svar, og vi har haft samråd, og der er stillet spørgsmål, og jeg har svaret det samme, som jeg gjorde dengang.

Fru Elsebeth Gerner Nielsen vil gerne have klar besked om, hvorvidt der nu vil blive bygget i skovene, eller om skovbyggelinjen vil blive ophævet. Jeg kan bekræfte over for fru Elsebeth Gerner Nielsen: Denne lov indeholder ikke de muligheder, og regeringen agter ikke at fremsætte forslag, så der bliver mulighed for at bygge i skovene eller ophæve skovbyggelinjen. Når fru Elsebeth Gerner Nielsen engang får det nye skovprogram og får set skovloven – det når vi ikke før næste forår tror jeg – vil hun igen blive bekræftet i, at regeringen ikke agter og ingen planer har om at fremsætte nogen forslag, der skulle gøre det muligt at bygge i skovene eller ophæve nogle beskyttelseslinjer eller indføre noget, der er anderledes end i dag.

Første næstformand (Svend Auken):

Mon ikke vi nærmer os tidspunktet for afstemningen om ændringsforslagene? Jeg tror det.

Ønsker flere ordet? ... Hr. Carsten Hansen og fru Elsebeth Gerner Nielsen.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Når man nu får mulighed for at plastre dette land til med aftægts- og medhjælperboliger og udvide virksomhederne ude på landet, er det da vigtigt, at vi diskuterer, hvad det er for nogle dokumentationskrav, der skal til.

Hvorfor ændre dem, hvis de er i orden, hr. miljøminister? Det er jo en væsentlig lempelse af dokumentationskravet, og hvorfor skal gårde på 30 ha have lov til at bygge en medhjælperbolig? Der er jo ikke én gård af den størrelse, der har brug for det. Nej, det handler om, at man vil have flere boliger i det åbne land. Samtlige organisationer er bange for det, og samtlige landbrugsorganisationer vil heller ikke have det.

Må jeg bare bede om svar på ét spørgsmål, hr. miljøminister: Hvorfor ændrer man dokumentationskravet, når hr. miljøministeren siger, at det hele er i orden? Det er det jo ikke. Det er en væsentlig lempelse og svækkelse af dokumentationskravet til at bygge en bolig, i øvrigt uden landzonetilladelse.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det er en rigtig god dag. Prøv at tænke på, at for nogle få måneder siden brugte vi 4-5 timer på at drøfte skovene, og det var umuligt at vriste et klart svar ud af oppositionen. Hverken hr. Eyvind Vesselbo eller miljøministeren tilkendegav, om man ville give tilladelse til at bygge i skovene eller ej, men her, ved afslutningen af en debat om noget helt andet, tilkendegiver miljøministeren fuldstændig klart, at regeringen ingen planer har om at bygge i skovene. Det er en god dag. Tusind tak, hr. miljøminister.

Første næstformand (Svend Auken):

Ønsker ministeren ordet? ... Værsgo.

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Ja, jeg kan da ikke modstå fristelsen, når nu fru Elsebeth Gerner Nielsen bliver glad.

Jeg vil bare sige, at jeg synes, det er fint, vi har ordnet det. Nu kunne det bare have været rart, hvis der var kommet en fortsættelse om at gøre dagen endnu bedre, nemlig at fru Elsebeth Gerner Nielsen og hendes parti ville støtte forslaget. Men vi fik altså kun skovene ordnet, ikke lovforslaget.

Så vil jeg sige til hr. Carsten Hansen, og det skal alle, der følger denne debat, også vide: For-

skellen mellem lovforslaget og det, der gjaldt tidligere, er, at nu bliver det kommunalpolitikkerne, der afgør, om der skal være mulighed efter alle reglerne, i stedet for en central magt, der kan skrive ind i en vejledning, at der som hovedregel ikke skal gives tilladelse. Det er forskellen. Vi har kommunalpolitikkerne, og lad os vise dem tillid og ønske dem held og lykke med det. Jeg tror, de klarer det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Kl. 21.00

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes, idet 38 stemte for, 58 imod.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes, idet 41 stemte for, 61 imod.

Ændringsforslag nr. 3 og 24 forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5-8 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9 forkastedes, idet 41 stemte for, 61 imod.

Ændringsforslag nr. 10 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11 forkastedes, idet 41 stemte for, 61 imod.

Ændringsforslag nr. 12 og 13 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14 forkastedes, idet 41 stemte for, 61 imod.

Ændringsforslag nr. 15 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 16 forkastedes, idet 41 stemte for, 61 imod.

Ændringsforslag nr. 17-19 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 20 forkastedes, idet 41 stemte for, 61 imod.

Ændringsforslag nr. 21-23 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

31) Forespørgsel nr. F 41:

Forespørgsel til undervisningsministeren:

»Hvilke planer har regeringen for folkeskolen?«

Af Bodil Kornbek (KRF), Ole M. Nielsen (KRF), Jann Sjursen (KRF) og Tove Videbæk (KRF). (Forespørgslen anmeldt 12/4 2002. Fremme af forespørgslen vedtaget 18/4 2002).

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg skal gøre opmærksom på, at eventuelle afstemninger under denne sag først vil blive foretaget i morgen, og jeg skal spørge, om ordføreren for forespørgerne, fru Bodil Kornbek, ønsker at motivere forespørgslen.

Kl. 21.05

Begrundelse

Bodil Kornbek (KRF):

Godaften.

Familien og folkeskolen er to utrolig vigtige samfundsinstitutioner, måske de allervigtigste. Næst efter familien er det i folkeskolen, samfundsbørgerne dannes. Det er her, man lærer basale kundskaber inden for læsning, skrivning og matematik. Men det er også her, man for mange vedkommende lærer at fungere blandt andre ligeværdige medmennesker.

Med dette in mente er det vel ikke for meget at sige, at folkeskolen på den måde udgør fundamentet under resten af samfundet. Uden sko-